HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

PAZAR 18 MAYIS 1941 — YIL: 24 * SAYI: 8385

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta Kutusu: 46* Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Bugün 6 Sayfa

65 / 12 — 15 Marttan itibaren toplanacak kuponların her 25 adedine mukabil "VAKIT OKUYUCULARI KÜTÜPHANESİ„ serisinden ŞAHİN REİS Romanının 3 büyük forması hediye edilecektir.

Haftalık Radyo Programı

— Besinci sayfamızda —

1941 malî yılına girerken

Yazan: *ASIM US*

Avrupa harbinin ikinci senesine girerken Türkiye Cumhuriyeti İdaresi harp senesi bütçesini hazırlıyor. Birinci harp senesi bütçesi otuzbire artan fevkalâde milli müdafaa masrafları dolayısile cidden endişeler içinde girmişti. Fevkalâde bütçe ile âdi bütçenin yekûnu hemen hemen normal senedekinin iki misline kadar yükselmiş olduğu için bu endişe pek tabiî idi.

Fakat şimdi yeni harp senesi bütçesi hazırlanırken öğreniyoruz ki geçen senenin mali vaziyeti endişe edilen buhranı büyük bir muvaffakıyet ile geçirmiştir.

Vaziyeti aydınlık görmek için 1940 bütçesindeki varidat tahmini ile tahsilât rakamlarına dikkat edelim:

İkmal etmek üzere bulunduğumuz 1940 mali senesine ait varidat tahminatı bütçede 268,476,321 lira olarak kaydedilmiştir. Bu senenin geçen on bir aylık tahsilât yekûnu 261,324,373 liradır. 1939 mali yılının son bir aylık tahsilâtı olan 26,414,745 lira buna ilâve edilse 287,739,118 lira 1940 senesi tahsilâtının yekûnu olarak kabul olunabilir. Bu takdirde işlemekte olan mali sene içinde bütçenin tahminine müstenit varidat rakamına nisbetle tahsilâtı 19,262,797 lira fazla zuhur etmiş demektir.

Görülüyor ki, harp tehlikesi karşısında ihtiyar edilen fevkalâde masraflar olmasaydı geçen sene devletin umumi varidatı yapılan bütün masrafları karşıladıktan başka hazinece yirmi milyon liraya yakın bir tasarruf temin edilmiş olacaktı. Büyük dünya buhranı içinde böyle bir neticenin elde edilmiş olması millî bünyemizin mali kudretini canlandıran bir hâdisedir ki yeni girmekte olduğumuz harp senesi içinde mali hâkimdan bir millî mukavemet azimeti ve yeni sene bütçesini tanzim ederken hepimiz için istikbale ait bir kalb kuvveti teşkil eder.

Dünya harbi devam ettiği ve Türkiyenin harp harici vaziyetinde kalması da yine tabii olduğu için yeni sene bütçesi geçen sene olduğu gibi âdi ve fevkalâde kısımlardan teşekkül edecektir ve henüz mikdarı tesbit edilmiyen fevkalâde bütçenin de seksen milyon lira kadar tutacağı tahmin olunabilir. Fakat fevkalâde bütçe fevkalâde varidat ile karşılanacağı için bu nokta üzerinde şimdilik fazla bir mütalâa dermeyanına imkân yoktur.

Yeni mali seneyi teşkil eden 941 senesi normal bütçesine gelince, bunun varidat ve masraf rakamları müzakereli olarak Büyük Millet Meclisi bütçe encümeninde 309,743,001

(Devamı Sa. 2 Sü. 1 de)

İngilizler Hes'e ait öğrendiklerini Saklı tutacak

Londra, 17 (A.A.) — 3 numaralı Alman şefi Rudolf Hessin parasütle İngiltereye inmesi arkasında gizlenen esrar hakkında biribirine zıt mütalâaların ileri sürülmesine devam edilmektedir.

Ernest Bevin'e göre Hitler Hessin İngiltereye seyahatinden haberdardır. Diğer bazı müşahitler, Augoburg tayyare meydanının

(Devamı Sa. 4 sü. 5 de)

FRANSIZ RADYOSU İngilizleri şiddetle tenkit etti

Vişi, 17 (A.A.) — Ofi Ajansı bildiriyor:

Fransız millî radyosu, Mareşal Petenin evvelisi akşam söylediği nutuk

(Devamı Sa. 4 sü. 1 de)

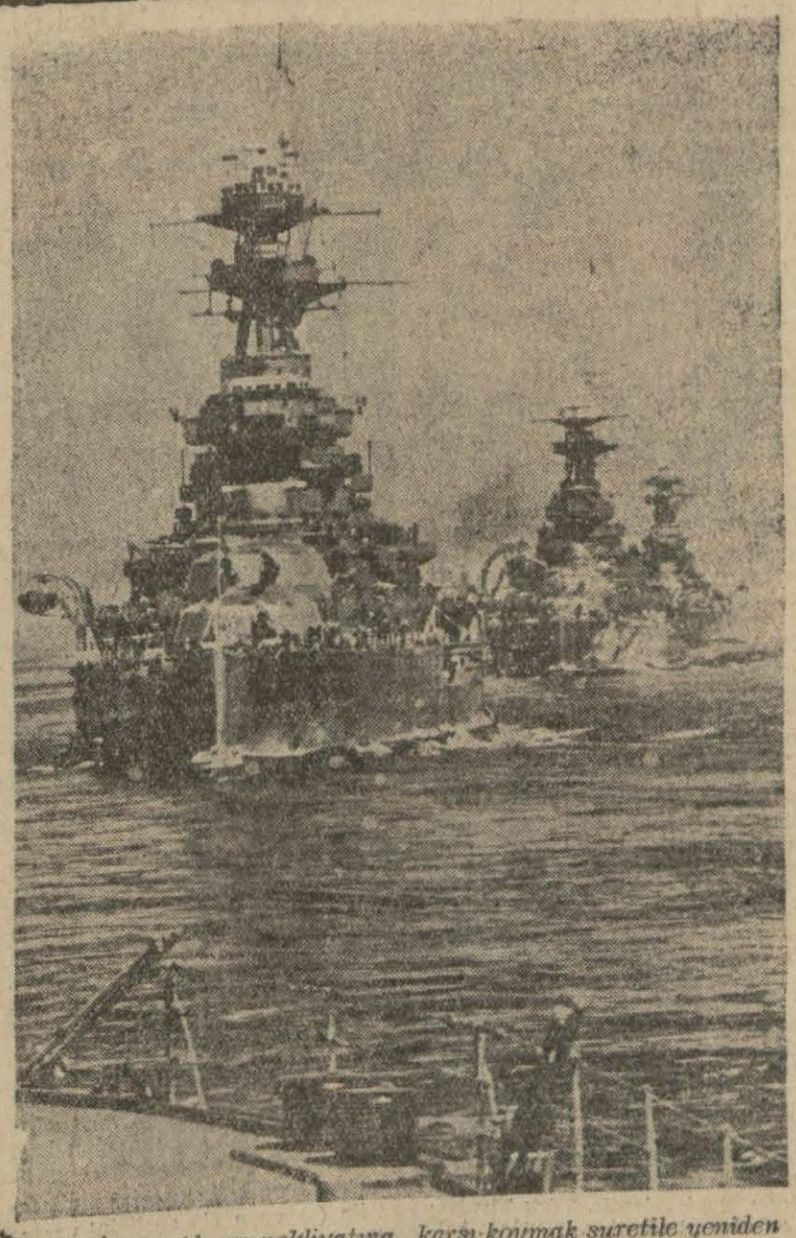

Akdenizde Alman nakliyatına karşı koymak suretile yeniden faaliyete geçen İngiliz donanmasından bir grup...

Bir katil

Dokuz sene hapse mahkûm oldu

Bir müddet evvel Beşiktaşta, iskelede bir cinayet işlenmiş ve Kadir adında bir kahveci Abdurrahman adında bir sabıkalı tarafından bıçakla yaralanarak öldürülmüştü.

Birinci ağır ceza mahkemesine verilen Abdurrahmanın muhakemesi dün bitirilmiştir. Mahkeme, Abdurrahmanın, Kadire borcu olduğunu, Kadirin kendisini yolda görerek istediğini, Abdurrahman vermeyince Kadirin bıçağını çekerek üzerine saldırdığını, Abdurrahmanın da bu vaziyet karşısında bıçağı ile Kadiri öldürdüğünü sabit görmüş, kendisini evvelâ 18 sene hapse mahkûm etmiş, bilâhara cezasını 9 seneye indirmiştir.

AFRİKADA HARP TALİİ İNGİLİZLERE DÖNDÜ

Londra, 17 (A.A.) — Röyter ajansının diplomatik muharriri yazıyor

Sollumun istirdadı cesaret verici mahiyettedir. Sollum haddi zatında bir şey ifade etmez. General Vavel isterse kuvvetlerini buradan çekebilir veya şimdi elde ettiği muvaffakıyeti istismar ederek daha ileri gidebilir. General Vavel çöl muharebelerinde öyle bir ustalık göster.

(Devamı Sa. 4 sü. 3 de)

Amerikanın harbe girmesi yaklaşıyor

Suriye vaziyeti hakkında Times gazetesinin diplomatik muharriri şöyle diyor:

Kahire tebliği şunu gösteriyor ki, Irak yolu olan ve Fransızlar tarafından Alman hava kuvvetlerine açılan Suriye artık mühim bir harp sahnesi olmuş-

(Devamı Sa. 4 sü. 1 de)

Suriye müsaadesi yüzünden

İngiltere ile Fransanın arası açılmak tehlikesinde

Londra, 17 (A.A.) — Deyli Meyl gazetesinin diplomatik muharriri diyor ki:

Suriyede toplanacak düşman tayyarelerine hücum edileceğine kani bulunduğum gibi matıkî neticesine kadar harbe devam etmek hususunda İngilterenin sarsılmaz azmi hakkında Vişi hükûmeti kanaat getirinceye kadar başka tarafa harekete geçilmesi mümkün olduğuna da kanîim.

(Devamı Sa. 4 sü. 4 te)

Suriyeye yeni Alman tayyareleri geldi

Kahire, 17 (A.A.) — Son iki gün içinde Suriyedeki hava üslerine başka Alman tayyarelerinin de geldiği haber alınmıştır.

IRAK MOSKOVA ELÇİSİNİ TAYİN ETTİ

Kahire, 17 (A.A.) — Bağdattan öğrenildiğine göre Raşid Ali hükûmeti bütün siyasî mahkûmları tahliye etmiştir. Bunların arasında eski başvekil Hikmet Süleyman da vardır. Süleyman şimdi Irakın Moskova elçiliğine tayin edilmiştir.

Suriyedeki İtalyan mütareke komisyonu yerine

Almanlar geçiyor

Londra, 17 (A.A.) — Mustakil Fransız ajansının Küdüs muhabiri bildiriyor:

Almanların Suriyede ilk teşebbüs olarak, İtalyan mütareke komisyonu âzasının yerine Almanları koymaları muhtemeldir.

(Devamı Sa. 4 sü. 2 de)

Yugoslav Kralı Piyer

Amerika Yugoslav hava filosunun Yeniden teşkiline yardım edecek

Ortaşark'da bir yer, 17 (A.A.) — Yüzbaşı James Ruzvelt, dün Yugoslavya Kralı Piyer tarafından kabul edilmiştir.

Verilen malûmata göre bu mülâkatta Kral Piyer B. James Ruzvelt'ten Birleşik Amerikanın Yugoslav hava filosunun tekrar teşkili için tayyare verip vermiyeceğini sormuştur. B. James Ruzvelt "Majestelerinin istediği kadar" cevabını verdiği bildirilmektedir.

Günlerin Peşinden:

Acele - sürat

Çok defa "sakın bu işde acele etme. Acele işe şeytan karışır!" deriz. Muayyen bir maksada varmak istediğimiz işde acelecilikle tamamen emeklerin boşa gitmesi hattâ tehlikeli âkıbetlerle karşılaşılması ihtimallerinden endişe ederiz. Halbuki diğer taraftan işde ağır olan adamların bu halini hoş görmeyiz. Bataati, insan için büyük bir kusur diye sayarız.

O niçin? Bu niçin? acaba bu iki telâkki tarzı arasında bir mantıksızlık mı var? Hayır.

Acele mutlak surette sürat demek değildir. Acele düşüncesiz hareket etmek, sağa sola dikkat etmeden gitmek demektir. Ellerin, ayakların, kafa, dimağ kontrolü tanımıyarak sağa, sola keyfemâyeşâ hareket etmesi demektir. Bu mânaya göre acelenin zıddı teennidir. Onun için Araplar:

"Elaceletü mineşşeytan ve teenni minerrahman"

demişler.

Evet, yirminci asır sürat asrıdır. Fakat süratin iyi bir netice vermesi için acelecilikle karışmaması da lâzımdır. Bize öyle geliyor ki, yıldırım harbi tecrübesi için Avrupa milletlerinin başına bu harbi saranlar kararlarında çok acele ettiler ve şimdi en süratli tayyareler ve tanklarla bu cihanşümûl belânın içinden bir türlü çıkamıyorlar. HASAN KUMÇAYI

Yunan Kralı Jorj

Ruzveltin oğlu Yunan kralile görüştü

Babasından getirdiği mektup sureti

(Yazısı 4 üncüde)

Vilâyetin Evkafa teşekkürü

İstanbul Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar evkaf umum müdürlüğüne gösterdikleri faaliyetten dolayı şu teşekkür mektubunu göndermiştir:

"Umum müdürlüğünüz memleket dahilinde bir milyon lirayı tecavüz eden bir meblâğ sarfile güzel bir program dahilinde âbidelerimizi korumak ve harap olanları ihya etmek hususunda sarfettiği esaslı ve plânlı mesaiyi, büyük bir memnuniyet ve takdirle takip etmekteyim. Bu meyanda İstanbulumuzda Üsküdarda Mesihpaşada, Azapkapı, Fatih ve Kâğıthanede, Kasımpaşadaki güzel tarihî eserlerini yeniden ihya, Lâleli ve Mahmutpaşa camilerinin külli tamirlerini icra, yeni Valde hanını inşa ve daha bir kısım esaslı işleri ikmal etmek suretile şehre yaptığı bu hizmetleri İstanbul belediyesinin reisi sıfatile derin bir memnuniyetle karşılıyorum. Bu eserler, şehrimizi süslemekte, şehrin umran ve güzelliğine çok kıymetli yardımlar teşkil etmektedir.

Bu itibarla zatıâlilerinin emirleri altındaki İstanbul Evkaf Müdürünün mesaisini takdirle yadeder, vakıfımızın İstanbulumuza kazandırdığı bu yeni kıymetlerden dolayı şükranlarımı arzederim."

Namık Kemal'in ölmez eseri

KANİJE MUHASARASI

Birkaç güne kadar VAKITta

Ecnebi firmasile bozuk mal sattığından

Bir musevi 500 lira para cezasına mahkûm oldu

Salamon adında bir kuru meyva taciri, bir müddet evvel bir Avrupa firmasına kuru erik satmıştır. Malı alan firma bir müddet sonra Ticaret Müdürlüğüne müracaat ederek malların tamamen bozuk çıktığını bildirmiş, bunun üzerine de Salamon hakkında takibata girişilmiştir.

Yapılan tahkikat sonunda ecnebi firmanın iddiasının doğru olduğu anlaşılmış ve Salamon altmıncı asliye ceza mahkemesine verilmiştir. Salamonun muhakemesi dün bitirilmiştir. Mahkeme Salamonun suçunu, memleketimiz mallarını harice karşı bozuk göstermek ve memleket ticaretile oynamak mahiyetinde görmüş, kendisini 5 bin lira para cezasına mahkûm etmiştir.

— Yanındakinle bu işi kıvıracağın yok, eğer çabuk bir iki yardımcı daha bulamazsan ben sizi kıyacağım!

Radyo Gazetesi

Suriyede geçen tayyareler

Suriye tayyare meydanlarından Almanyanın istifadesini temin eden Fransız - Alman anlaşması günün mevzuu halini muhafaza etmektedir. Suriye yoluyla Iraka birkaç gün evvel başlıyan Alman tayyareleri geçişi hâlâ devam ediyor. Bunun Almanların Fransadan iğtinam ettikleri tayyarelerdir. Şimdiye kadar geçen tayyarelerin mecmuu 50 yi bulmuştur. Bunlardan on beşi Musula inmiştir.

Diğerleri Irakın muhtelif tayyare meydanlarına inmiş bulunuyor. Irakta en mühim tayyare meydanı olan Habbaniye İngilizlerin elindedir. Iraklıların elinde pistli tayyare meydanları bulunmamaktadır. Yalnız muhtelif tayyare meydanlarından tayyarelerin uçması mümkündür.

İngilizler üç gündenberi Fransızların Suriyedeki hava meydanlarını bombalamaktadırlar.

İngilizlerin daha ziyade Filistine yakın bulunan ve birinci derecede ehemmiyetli olan tayyare meydanlarını bombalamakta oldukları anlaşılıyor. Suriye fevkalâde komiseri bombardımanları protesto etmiştir. Komisere göre, Alman tayyareleri her nasılsa Suriye meydanlarına inmiş!

Vişi hükûmeti İngilizlerin Suriye hava üslerini bombalamasını bir düşmanlık telâkki etmiyor ve bunu İngiltereye karşı harbe girmiye vesile telâkki etmiyecektir. Suriyeden Iraka 800 ton kadar harp malzemesi geçtiği de bildiriliyor.

Vişi hükûmetinin Almanya ile iş birliği yapması Amerikada endişe uyandırmıştır. Amerika matbuatı mütemadiyen bundan bahsetmektedir. Amerikada, Cenubî Amerikadaki Fransız müstemlekeleriyle Afrikadaki Dakar üssünün işgali bile ileri sürülmektedir. Eğer Almanya ile Fransa arasında sıkı bir iş birliği başlarsa Amerika hükûmetleri Fransız müstemlekelerini idare için bir de plân hazırlamıya başlamışlardır. Hattâ Fransadaki Amerika elçisinin geri çağrılmasından bile bahsedilmektedir.

Suriye meydanlarının işgali etrafında da Vişinin görüşünü Berlin müdafaa ediyor. Fransa milletler cemiyetinden çekilmekle Suriye üzerindeki haklarının sakıt olamıyacağı, nitekim yine milletler cemiyetinden çekilen Japonyanın bandası altında bulunan Karolin adalarını müdafaa ettiği bildiriliyor.

Amerika bitaraf bir memleket olduğu halde muharip İngilterenin harp gemilerini kendi limanlarında tamir etmektedir. Almanya da bitaraf bir memleket olan Suriyenin hava meydanlarından pek âlâ istifade edebilir.

HES MESELESİ

Hes meselesi etrafında heyecan sönmüş bulunuyor. Bununla beraber hâdisenin iç yüzü henüz anlaşılmamıştır. Hesin Hitlere çok bağlı olduğu nazarı dikkate alınarak Hesin Hitlerin rızasiyle İngiltereye geldiği anlaşılıyor.

Hes bir sulh teklifinde bulunacak, bu kabul edilmeyince İngilterede halk harp ve sulh tarafları olarak ikiye ayrılacakmış?

Böyle bir manevranın muvaffak olamıyacağı İngilterede harp ve sulh birliğinin sarsılmadığı bildiriliyor.

Hes esrar perdesi ancak Çörçil bu mesele hakkında beyanatta bulunduktan sonra kalkmış olacaktır.

BLUMBERGİN OĞLU ÖLDÜ..

Mareşal Blumbergin oğlu hava subayı Irakta bir muharebede ölmüş, cenazesi Bağdatat merasimle kaldırılmış, cenaze alayında Irak Başvekili Raşit Ali Geylânî de bulunmuştur.

AMERİKADA YOLLAR

Şimalî ve Cenubî Amerika arasında tesanüt aranıyor. Arjantin ile Amerikanın bir ticaret muahedesi yapacakları haberi gelmiştir. Bu anlaşmanın büyük ehemmiyeti vardır. Çünkü her iki memleket arasında yapılacak olan bu anlaşma 1853 denberi ilk ticaret anlaşması olacaktır. Harp uzadıkça muhariplerin gıda vaziyeti büyük bir mesele haline gelmektedir.

Muhariplerden biri işgal altına aldığı memleketlerin mesuliyetini de üzerine yüklenmiş bulunmasına rağmen diğer taraf yeni anlaşmalarla yiyecek temin etmektedir. Bu meyanda İngiltere Kanadadan 3 milyon ton buğday temin etmiştir. Bu miktar 1942 senesine kadar parti parti verilecektir.

ASKERÎ HAREKÂT

Sollumu alan İngilizler ileri hareketlerine devam ederek Mısır hududunda Kapozzo kalesinin bazı mevkilerini de almışlardır. İngilizler burada Almanlardan 500 esir almışlar, tank ve zırhlı otomobilleri tahrip etmişlerdir.

Tobruk müdafileri de hatları ilerletmişlerdir. Burada İngilizler ikisi subay olmak üzere 62 ... almışlardır.

Mareşal Blumbergin oğlu

Irakta bir hava muharebesinde öldü

Kahire, 17 (A.A.) — Gayet emin bir membadan öğrenildiğine göre Alman mareşali von Blombergin oğlu evvelisi gün Irakda cereyan eden harekât esnasında ölmüştür. Iraklılara yardım etmek üzere hava yoluyla giden Alman heyeti arasında mareşalin oğlunun da bulunduğu anlaşılmaktadır.

1941 malî yılına girerken

(Baş tarafı 1 incide)

lira olarak tesbit edilmiş bulunuyor. Bu miktar geçen 1940 bütçesinin 263,476,321 liradan ibaret olan masraf ve varidat yekûnuna nisbetle 41,266,680 lira fazla olmakla beraber yine muvazene temin edilmiştir; yani geçen senenin varidat fazlasını teşkil eden 19,262,797 liranın yeni sene varidatına ilâve edilmesi geriye kalan 22,003,883 liranın yeni varidat kanunları ile karşılanmasını kolaylaştırmıştır.

Dahilî ve haricî siyaseti açık olan Cumhuriyet idaresinin bütün dünyanın geçirmekte olduğu emsalsiz buhran içinde bir taraftan sulhün muhafazasına matuf her türlü müdafaa tedbirlerini alırken diğer taraftan malî sahada elde ettiği bu muvaffakıyetli netice hakikaten iftihar edilmeğe lâyıktır.

ASIM US

SOVYET HÜKÛMETİNİN AMERİKAYI PROTESTOSU

Vaşington, 17 (A.A.) — Sovyet hükûmeti, Arjantin ve Uruguaydan Rusyaya ait gelen ve transit olarak Birleşik Amerikadan geçmekte olan yün ve deri hamulesinin Sanfransiskoda alıkonulmasını Birleşik Amerika nezdinde protesto etmiştir.

JÜBİLESİ MÜNASEBETİYLE:

"Tulûat,, nedir? "Asım Baba,, kimdir?

"Asım Baba,, temiz sanat hayatı, şerefli mazisi ve tarih olmuş şahsiyetile her zaman övünebilir

"Özcan,, ım Nâşid'e

Yazan: *Cemâleddîn Server*

Hele şükür (Asım Baba) yı da düşünmek kabil oldu. Şehir Tiyatrosu aktörlerinden ve sırasiyle jübileleri yapılan (Naşid, Eyyûb Sabri, Burhaneddin Tepsi ve Cemâl Sahir) den sonra zavallı ihtiyarı sefil, perişan dolaştırdıktan, bir hayli de ıztırap çektirdikten sonra —"Ba'de-harâbül-Basra,,— görüyoruz ki, ona da bir jübile yapılıyor.

Zavallı babamız! Yukarda ismi geçen zevatın en eskisi, en yaşlısı olduğu halde Jübilesi en sonraya bırakıldı.

Bir jübile hak etmeğe bir (Asım Baba) olmak kâfi değilmiş gibi.. "Karagöz,, de hoş bir muhavere vardır. "Karagöz,, ün karısı, top sakallı ton ton kocasına içeriden çıkışır:

"— Herif sana vardığım varalı, ne etim kaldı ne butum. Ezen küpü gibi bılık bılıktım. Her tarafımı yedin. Bitirdin. Üstelik açlıktan da canımı çıkarıyorsun.. Şu halime bak bir kere. İğne ipliğe döndüm. Eti kasapta, şekeri bakkalda görüyorum. Hay olmaz olaydın inşallah!..,,

Karagöz, pişkin, deryadil adamdır. Hiç aldırış eder mi? İşin daima alay tarafını kollar ve şöyle cevap verir:

— Haline şükür et!

— Neden?

— Ne olacak; ya kör olsan da onları görmesen!..

Ne hikmettir bilinmez. Bizde tiyatro denince derhal "Şehir Tiyatrosu,, ve artist denilince "Tepebaşı,, aktörü hatırlanır. Resmî teşekkül dışında çalışan ve kendi yağlariyle kavrulan biçare san'atkârları arayıp soran olmaz. Hele "Tulûatçı,, lar! Onlar san'atin üvey evlâdıdır. Önüne gelen diş biler. Eskiden mesleğin içinde bulunup biraz refah görmüş olanlar bile bu eski arkadaşlarına "Kerizci,, der. Sanki "Şehir Tiyatrosu,, dışında çalışmak, "Tulûatçı,, olmak, bir suç ve kabahatmış gibi. "Tulûat,, ı kötülemek moda halindedir. Bilen bilmiyen söyler..

Onun hakkında "geri bir tiyatro..., hükmünü verenler bu san'atin ne olduğunu bilmiyenlerdir. Türk Tiyatrosu, "Tulûat,, ile başlar. "Tulûat,, halkın tiyatrosudur. Halk orada kendini bulur. Halk "Şehir Tiyatrosu,, na gitmez. Gitse bile memnun olmaz. Neden? Sahteden hoşlanmaz da ondan.

Göğsümü gere gere söyliyebilirim ki; bugün bizim (Ressam Muazzez) in Arnavudu, (Naşid) in "Sürpik" i, Komik Ahmedin "Bolulu,, su, (İsmet Zade) nin "Zenne katığı,, Said ve Cevdetin "Zenne,, leri, (Hattat Hakkı) nın, Kürdü, Hafız Mehmet Alinin "Ayvaz" ı, (Siret) in "Sirar,, ı, (Fahri İsmet) in açmazları, bilhassa Ballı Baba" da Hasan Efendiyi sahneye getirmesi, Rıfkının, Kavuklu Alinin ve Nihayet son klâsik komiğimiz Dümbüllünün Çene kavaflığı, bu şaheser adamların her türlü hali, bizim alaylıların sığındığı "Şehir Tiyatrosu,, nun değil; dünya sahnelerinin hiç birinde taıı ve ibda edilemez ve edilmemiştir de. Abdi'ler, Hamdi'ler, Büyük Şevki'ler, K. Hasan Efendiler, "Sepetçi,, Rızalar, Büyük ve Küçük İsmail Efendiler ve bunların son yâdigârları: Âsım, Fahri, Rıfkı, Naşid, Mehmet Ali, Ahmed, Dümbüllü ve Kemal Baba gibileri.. Bu adamlar,

Son Pişekâr: ASIM BABA

Türkiyede millî tiyatronun tesisine sebep olmuş, ilk mübeşşir olarak tanınmağa hak kazanmış şahsiyetlerdir. Bunlar, sahneyi irtical encümeni haline koymuş adamlardır. Bilmeliyiz ki: "Tulûatçı,, Mazbutatçı değildir. O, başkasının dili ile konuşmaz. Usta malı satmaz, ne söylerse kendinindir.

Bol ışıklı, muhteşem dekorlu sahnelerde, tahsisatlı, imtiyazlı tiyatroda herkes aktör olabilir. Hüner, onların yaptığını yapmak, yoklukta varlık göstermektir. "Tulûatçı,, nın bugün bile hâlâ dekor kullanmadığını görüyoruz neden?

"Zevahir,, le işi yoktur da ondan! Müstesna kabiliyeti o kadar zengindir ki; onu dekordan müstağni kılar.

"Tulûat", irtical san'atidir. Kültür ister, zekâ ister. Kendine güvenemiyen bu işe giremez. Orada yaşamak, şöhret yapabilmek için geniş kabiliyet lâzımdır.

"Tulûatçılık,, kendini kendine medyun olmak, kendi kendine ibda yapmak demektir ki, bu büyük meziyettir.

Bir piyes mümessilini, bahusus devlet tiyatrosu aktörünü "Tulûat,, artisti ile ölçmek hata olur. O başkasının kitabından ezber okumaz. Onun ihtirasları başkasının değildir. Kendi diliyle söyler. Heyecanı kendinin, irfanı kendinin, kültür ve kabiliyeti, bilhassa sana't kudreti, hepsi kendisinindir. Üzerinde rejisör hakkı bulunmaz.

Aktörü müelliften aldığını satan papağana benzetmek san'ati anlamamaktır. Unutulmasın ki, muharririn yazdığı da tulûattır. — fakat alem mânasına değil bittabi— artist sahnede tulûat yapmazsa yaşayamaz. Çünkü onun en asil ifadesi odur.

Tulûat yapmayan, yapamayan aktör âcizdir. Başkasının ağziyle konuşan "manken,, den farksızdır. Türk zekâsı, Türk kafası tulûatta belli olur. Tulûat, millî ve ananevi harsımızı ifade eden yegâne mahsuldür. Türk zevkinin inceliği, Türk dilinin zenginliği, bir kelimeden sayısız mânalar çıkarmak hususundaki müstesna istidat ve karakteri onunla anlaşılır. Şarkın servetidir tulûat!

"Tulûatçı,, Süflöre de ehemmiyet vermez. Onun sahne plânında aktörün aczini gizliyecek hileler yapılmamıştır. Her şey olduğu gibi, gün gibi âşikârdır. İbda za'fını telâfi edecek rejisör yardımı, süflör gayreti ve Metöransör muaveneti yoktur. O yalnız kendine güvenir. Hakikî üstadları azaldığı halde bugün bile bir "Tulûat,, komedisi,, bir "orta oyunu,, seyredersek tiyatro san'atinin, Şark zekâsının, bilhassa sahne dediğimiz "er meydanı,, nın tamamen aktörden ve aktör dehâsından ibaret olduğunu görürüz. Onlar mert adamlardır. Makiyaj hüneriyle, aksesüvar servetiyle adam aldatmazlar.

Işıkla göz kamaştırmağı henüz tecrübe etmemişlerdir bile. Fitretin hüzne değil neşeye mail olduğunu bilen ârif insanlardır. Bundan dolayı seyircilerine her şeyden evvel gülme ziyafeti hazırlamışlar ve devirleri güldürmüşlerdir. "Komeki Şehir,, e "Üdhûke perdâz,, denilmesinin hikmeti de budur ve vazifesi güldürmek, ortalığı neşeye boğmaktır.

Espiri yapar, cinas söyler, nükte savurur, lâkırdı sarraflığı eder, lâstikli konuşur ve durmadan söyler.

Saat tutmacasına üç saat çene yarıştıran, espiri yapan dâhiler tanırım.

Rahmetli Fahri, İsmet, Rıfkı, Kavuklu Ali Bey ve bugünkü Âsım, Nâşid, Komik Ahmet, Eyyûb Sabri, Mehmet Ali, Kemâl Baba, Dümbüllü ... ların başında gelir. Yetişme... şilmez üstadlardır.

İşte şahsına haklı bir neşriyat yapılan Âsım Baba, bu türlü san'at mektebinin yâni Türk sahnesinin, ve kendine mahsus adiyle "Meydan sahne... denilen klâsik "Tulûat,, ın yaratıcı... lık mâhir, kadir bir Müyr-i-kelâm ... ve "Yeni Dünya,, nın en eski adamıdır. Bu janrın yıllarca "Pişekâr... nı, yâni her mânâda pişdarlığını yapmıştır. Fakat onun asıl kıymeti ... bunda ne eski bir san'atkâr olması ... ne de bugünküler arasında ihtiyar... vasfını kazanacak derecede önce ... masındadır. O, her şeyden bütün ... kültür adamıdır. Mesleğinin malûmat... celiklerini bilir. Kafasındaki "temaşa... tesbit edilse cildler dolar. Eski "temaşa,, ve "tulûat,, hayatımız hakkında en doğru, en salâhiyetli me'hazdır.

Bu canlı tarihten neler öğrenmeyiz ki.. Yeter ki, onun yetmiş beşlik dimağında şayanı hayret bir intizam ile sıralanan malûmat metaını alınsın! Talebeliğimdenberi bu işleri tetkikten zevk alan ve içlerinde bir zat yaşayan bir adamın san'at ve salâhiyeti ile söylüyorum. "Temaşa anasırımız üzerinde yâni malûm (Karagöz, Meddah, Orta Oyunu, Tulûat) ve eski "Kavuklu,, lar, "Hayali,, ler hakkında tetkik yapacaklar mutlaka onun zengin hâfızasından istifade etmelidir.

(Asım Baba) nın bilgisi meslek kültüründen de ibarettir. Gençliğinde iyi tahsil görmüştür. Hoca zadedir. Babası devrinin sayılı hattatlarından ve ulemadan "Kafkaslı Hoca,, yahut "Fesli Hoca,, denilmekle maruf Çerkes Mehmet Rüstem Efendidir. (Rüstem Efendi) nin mantık ve tesavvufa dair basılmamış eserleri, kıymetli yazma enamları, levhaları ve bunlar arasında Beyazıt camiinde mihrap önünde duran büyük bir "Kur'anı Kerim,, i vardır ki pek kıymetlidir. Âsım pek küçük yaşta tahsile başlamış, ilk tahsilini Yüksekkaldırım Kalenderhane Taş mektebinde, orta tahsilini "Kocamustafa Paşa Askerî Rüştiyesi,, nde ikmal etmiştir. Ayrıca başından Arapça, Farsça okumuş ve hususi surette Fransızca öğrenmiştir. Tarih ve edebiyata merak etmiştir. Vefik Paşanın "lehçe,, sini, Tuhfei Vehbi,, yi ve Gülistan,, ın bazı parçalarını ezberlemiş ve kendi kendine tercümeler yapmıştır. Cevdet Paşanın, Yenişehirli Avni Beyin, Muallim Naci'nin, Namık Kemâlin divan ve eserlerinden istifade etmeği unutmamıştır.

— Onu sahnede bir defa dinlemek tahsil ve terbiyesi hakkında fikir hasıl etmeğe kâfi gelir. —

(Devamı yarın)

Nasıl Yazmalı?

Sayın Yakub Kadri Karaosmanoğlu da son yazılarında bazı kelimelerin imlâsı bakımından bazı temayülleri terviç taraftarı görünüyor. Meselâ (kı) sesini muhafaza ile (ı) veya (i) seslisini uzatabilmek için (kıy) imlâsını kabul ettiği gibi (te'sir) kelimesindeki yerini biraz uzatılma şartile (e) ye bırakan hemzeyi de ikinci bir (e) ile gösteriyor, (teesir) yazıyor.

Çift seslinin uzatılmış sesli sayılması bizi aynı seslileri yan yana söylemek iktidarından mahrumeder. Biz pekâlâ (teennî) diyebiliyoruz; (koordinasyon) a da alıştık. Eğer aynı seslinin çift yazılması, o seslinin uzatılması demek olacaksa (teenni) yi (tênni) (koordinasyon) u (kôrdinosyon) okumayı tavsiye etmemiz icab eder.

Bizce kelimelerin doğru yazılıp doğru okunuşu olduğu gibi iyi yazılıp iyi okunuşu da vardır, (te'sir) doğru yazmaktır ve böyle okumak da doğru okumaktır.

(Teesir) yazmamalı, (te'sir) yazmalı.

Hâdiseler arasında

Alman-Fransız ittifakı

İngilterenin deniz hâkimi... karşı Almanya hava hâkimi... onu mağlûp etmeğe çalışıyor... nun için Fransanın bilhassa ... ka müstemlekelerinde ve S... deki hava üslerine muhtaç... manyanın Fransaya karşı ... fedakârlıklar bu üsleri elde ... karşılığı olarak izah edilebilir.

Fransa mağlûp olduğu ... artık müstemleke devleti ... ümidini kaybetmiş bulun... Bu defa Mareşal Petenin ... efkârı umumiyesine karşı ... beyanatta: "Fransa müste... imparatorluğu olarak sulh... ra baki kalacaktır." de... lerden bu vadide bazı va... mış olduğunu gösterir. A... manda bu vaid İtalyanın ... aleyhindeki taleplerinden ... miş olması diye de kabul ... lir.

Anlaşılıyor ki, İngiltere... rika yardımını elde etmiş ... ve Almanyanın bu devleti ... ya adasında mağlûp etme... lerin Avrupada evvelce dü... yeni nizam projesinde bir ... değişiklikler yapılmasını ... yor.

Hava üslerini Almanlara ... mek keyfiyeti Fransanın ... telif olunabilir mi? Bu ... gelince, galiba Mareşal Pe... temleke devleti olmak ... muhafaza etmek vadile ... aleyhinde Almanyaya yar... mekten mütevellit manevi ... sizliği tazmin ve telâfi et... cağını düşünüyor. Onun için ... ği kararların mucip sebep... rinde kendisinden şimdilik ... şey sorulmamasında ısrar e...

Fakat Fransanın bu şekil... dını Almanya için hakik... fer neticesini temin edeb... Bu tamamiyle ayrı bir me... ki bunun cevabını zaman ve... tir ve bizim tahminimize ... menfi olarak verecektir. ... Fransanın bir senedenberi ... tazyiki altında kalması ... fer ve mağlûbiyet ihtim... düşünmeğe bile kendisinde ... bırakmamaktadır. O, bugün ... raplarını biraz olsun haf... şartile bugün elindeki imp... luğu yarınki imparatorluğ... etmeği bile göze alıyor!

— 42 —

Mefkûre

Yazan: HAYDAR ALDAĞUT

Kelimelerini bir ilâhi tehlil gibi tekrar ediyordum. Yanyana duruyor; fakat biribirimize temas etmiyorduk. Gözlerimiz, ayın doğacağı noktaya dikilmişti.

Nagihan, soldaki tepenin üstüne kıpkırmızı bir dairenin muhiti çıktı ve bu daire süratle yükselmeye başladı.

— Kazandım!

Dedim. Mefkûre, başını eğdi; bu baş, artık kalkmadı, göğsünden bir mendil çıkardığını, gizlice gözlerine götürdüğünü görebildim. Ruhumda müthiş bir ihtilâl oldu. Kollarımı açtım ve:

— Ah, ağlıyorsunuz!..

Derken, Mefkûre baygın bir vücut gibi kollarımın arasına düştü. Omuzlarını sarsan bir asabî buhran başladı.

Ağlıyor... Daima ağlıyordu... Düşecek gibiydi. Onu balkonun gerisindeki sandalyaya götürdüm. Ben de yanına oturdum. Muazzez başı, hep ateşin göğsümde idi. Kuruyan gözlerimi, yanan yüzümü onun ratıp simasına sürüyor; saçlarını kokluyordum. Ve ağlıyan gözlerini, yüzünün her yerini öpüyor, öpüyordum... Bilinmez ne gibi hissiyatın daima benden uzaklara götürdüğü bu sevgili mevcudiyet, şimdi benim, benim kalbimindi... Gözlerini öptükçe o siyah ve münevver semalardan dökülen samimiyet katrelerini içiyor ve yine öpüyordum... Ve buhranını teskin için bir kelime söylemek istiyen dudaklarım, onun teslim olmuş simasından ayrılamıyordu... İnsanlığın çok fevkinde, ipek kanatların üstünde, çok ve çok yükseklerde yaşıyordum... Bazan kalbini elimle dinliyor; nabızlarını tutuyordum... Ve Mefkûre, ruhani bir sermesti içinde idi...

Kimbilir ne kadar imtidat eden buhran artık geçiyordu. Şimdi, arasıra göğsünden kopan sessiz feryatlar, vücudunu titretiyordu.

Kamer yükselmiş; gecenin esrarı uçmuştu. Denizde, adanın eteklerine kadar uzanan bir gümüş yol vardı. Her taraf gündüz olmuştu. O zaman Mefkûre, hâlâ bir kaç gözyaşı titreyen kirpiklerini açtı ve güldü...

— Ne oldunuz? dedim.

— Geçti.. Bilmem ki.. öyle bir şey geldi...

İçimde ne ağlatıcı şüpheler, nedametler vardı!

— Ah, bilsem ki!...

Diye başladım; fakat devam etmedim. Şüphelerimi ona söylemek, benim yerime Nurettin olsaydı diye mi ağladığını ona sormak, benim de mesut olduğum bir samimiyeti fena istimal etmek olacaktı. Beni anlıyan Mefkûre, mahzun gözlerini bana çevirmekle iktifa etti.

Sonra üşüdük. Odamıza kaçtık. Yalvarıyordum ki:

— Artık yatınız!

— Kabil mi?.. dedi.

— Fakat ben giderim, siz uyanıncaya kadar balkonda oturu rum.

— Ben de yanınızda bulunurum!

— Fakat hasta olacaksın Mefkûre, sonra Saniha annene ne diyecek?..

— Bırak onu... dedi.

Mangalda yalnız soğuk bir kül kalmıştı. Mefkûre titriyordu. Onu paltoma sardım; büyük bir koltuğa yerleştirdim ve gidip masanın yanındaki sandalyaya oturdum. İri gözleri kapanıyor; uzun kirpiklerinin gölgesi, parlak mehtabın nüfuz eden nurları içinde daha melekâne bir hal alıyordu... Uyumuştu... Ve bu, karşımda, el ile temas edilirse uçacak, dağılacak mukaddes hayalî bir levha oldu...

Ne kadar vakit geçti... Bunu kim bilir?.. Yalnız, bir an geldi; o ipek kirpikler titriyerek açıldı; mütehassir iki nazar, kalbime saplandı. Mahmur ve bîtap bir ses:

— Gel!..

Dedi. Yine uyudu. Koltuğunun önüne gittim. Ellerini aldım; onu rahatsız etmeden, öptüm ve başımı dizlerinde dinlendirerek:

— İşte burada, yanındayım.. dedim.. uyu!

Biraz sonra, tamamile uyumuştu. Başı koltuğun arkasına dayanmış, göğsü açılmış, kolları üşümüştü. Bir eli ile elimi tutuyordu; öteki elini ceketimin yakasına kilitlemişti... Karloyadan bir battaniye alıp onu ısıtmak istiyordum. Elimi, yavaşça çektim; o zaman gözlerini açmadan:

— Gitme...

Dedi. Ve daha sıkı tuttu; uyudu...

Onu temaşa ile geçen bu ulvi saatler içinde ay, süratle yürüyerek otelin arkasına geçti. Ve onun doğduğu yerden güneş çıktı. Ben kımıldamıyor, uyanacağından korkuyordum.

Yüzünü öpen ilk hararetle uyandı; ellerimi sıktı. Sonra açılan gözlerinin derinliklerinde bir nur minnetle, beni selâmladı... Bir aşkı selâmladı ki, hiç bir insaî emel ve arzuya müstenit değildi... Ve bu aşkın bütün günahı bu oldu...

— 11 —

Onu vapura götürdükten sonra otelime geldim; ikiye kadar uyudum; son günlerde böyle müsterih ve ıztırapsız uyumamıştım. Akşam üstü iskele gazinosuna indim; arkadaşlarım beni sıhhatte görmekle sevindiler; bilhassa Servet bir tabip şefkatile elimi sıktı:

— Kendini nasıl buluyorsun Fikret?

— Ooo, çok iyiyim sevgili doktor.

— Daha çok iyi değilsin. Geçirdiğin şeyler oldukça mühimdi. Geceleri çıkma, rutubet sana hiç yaramaz.

Bütün bahtiyar saatlerimin karanlıklar ve rutubetler içinde geçmiş olduğunu düşünerek güldüm. Hayatımdan, geceler de çıkarsa başka ne kalırdı?.. Hepimiz karmakarışık konuşurken doktorun, Takdire söylenmiş bir sözü beni sarstı. O, gizlice demişti ki:

— Ten rengine bakma; geçicidir... Ve hastaları aldatan da işte budur!

Biraz uzunca mükâlemeye girdiler. Acaba, benden mi bahsettiler? Biz dağılırken Takdire yavaşça:

(Devamı var)

Politika:

Amerika yardım temposunu

Ne için arttırmak mecburiyetindedir?

Dünkü yazımızda Amerikada harp aleyhtarlarının ve harp taraftarlarının görüşlerini iktısadî temellerine göre izah etmiştik. Amerikada stok mallar bulunanlar ve mahsullere sahip olanların harbin doğuracağı bir fazla istihsalden müteessir olacaklarını fakat buna mukabil nakid sermayeye sahip olanlarla ağır endüstri sahiplerinin, bir zaman için şimali ve cenubi Amerikada vaziyete hâkim olacaklarını, yani çiftçilerin istihlâk sanayii stokçularının müşterisi haline gireceklerini söylemiştik.

Amerikalıların bünyesinde böyle bir vaziyet mevcuttur. Fakat Amerikanın ilânihaye istihlâk sanayii ve çiftçileri sonvansiyone etmesi ve sun'î surette müşteri halinde kalması mümkün değildir. Amerika ağır sanayii, harp endüstrisi ve altın stoklara sahip olan para sermaye sahipleri muayyen bir müddetle tahdit edilmiş imkânlara sahiptirler. Bu imkânların şartları şöylece hulâsa edilebilir:

Amerika endüstrisi sulh nizamından harp nizamına azamî süratle intikal edebilirse."

Amerika harp sanayinin intikal yolu ağır yürümektedir. Nutuklar, mesajlar, propaganda hareketleri hâlâ birinci plândadır. Gerçi büyük sanayiin yeni bir ekonomi faaliyete göre tanzimi güçtür. Fakat bu güçlük bol bol zaman aldıkça, bol bol vakit israf ettikçe yardım menbaı olan Amerikada inhilâl alâmetleri belirmeğe başlayabilir. Bu inhilâl alâmetleri belirmeğe başladıktan sonra da davaları müdafaa gitgide tehlikeye maruz kalır.

Amerikan harp sanayii ne kadar az zamanda büyük harp istihsalâtına hizmet edebilecek bir hal alırsa, hem kendi kapitalist nizamı, hem de müstakbel Avrupa nizamı için kârlı işler başarmış olur.

Kapitalist nizamı için kârlı olur. Çünkü altını kurtarır. Altını kurtardıktan sonra da Avrupanın yeni siyasi bir Amerikan kazanç meselesi olur. Fakat bütün bunların başarılması denizlerin, havaların, karaların Amerikadan gelecek yardım sayesinde rejimi tutmuş, hava, deniz, kara meydan muharebelerinde Amerikan yardımının müessir bir surette iş görmesi ile mümkün olabilir.

Amerikan yardımının süratle yapılması zarureti yalnız kıta haricindeki muvaffakıyetler için değil, memleket dahilindeki iktısadi muvazene, sosyal sükûnun muhafazası bakımından da gerektir. Amerikan yardımının süratini artıramamak ve düşmanını yalnız zaman içinde mağlûp edebileceği zehabına saplandığı dakikada bu zihniyetin de demokrasileri zafere götüremiyeceğine inanmak iktiza eder.

Amerikadaki içtimai nizamı korumak için ağır endüstri süratle harekete geçmek mecburiyetindedir. Amerikan yardımının süratini temin edecek en büyük amil Amerikalarda yaşıyan çiftçilerin, hayvan yetiştirenlerin, ve ihtiyaçlara tekabül eden eşya imal edenlerin vaziyetidir.

SADRİ ERTEM

Necip Serdengeçti ailesinin teşekkürü

Birkaç gün evvel umumi bir teessür içinde toprağa tevdi edilmiş olan Vilâyet Umumî Meclisi Birinci Reis vekili Necip Serdengeçtinin zevcesi, kardeşleri, kızı ve oğulları imzasiyle aldığımız mektupta merhum için samimî ve güzel bir cenaze merasimi tertip eden Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdara ve Belediye idaresine, cenazeye iştirâk etmek, çelenk göndermek, aileyi gerek ziyaret suretile, gerek mektup ve telgrafla taziyet lütfunda bulunmuş olan Cumhuriyet Halk Partisi, İstanbul Umumî Meclisi, Ticaret Odası, Türkiye Eczacılar Cemiyeti ve diğer müesseseler ve azalariyle bütün dostlara ve cenaze neşriyatından dolayı İstanbul matbuatına minnet, teşekkür hislerinin bildirilmesi istenilmektedir.

—o—

İşçi sağlık nizamnamesi

İşçi sağlık nizamnamesi, dünden itibaren tatbik mevkiine konmuştur.

Malûm olduğu üzere bu nizamname, işçilerin sağlığını, iş yerinin sıhhate uygunluğunu temin etmektedir.

Şehir Haberleri

İktisat müdürlüğü evlerdeki çorap makinelerini kontrol ediyor

Makineler numaralandıktan sonra iplik tevziatına başlanacak

Mıntaka iktısat müdürlüğü, evlerde faaliyette bulunan çorap makineelrini kontrole başlamıştır. Kontrol neticesinde bu makinelere plâka ve sıra numaraları kanacaktır.

Bundan maksat, bu gibi çorap işleyicilerine yapılan iplik tevziatının intizamla tatbikini temindir.

Halen 90 çorapçıya iplik tevzi edilmiştir. Ayrıca 110 çorapçı için de bir liste hazırlanmıştır.

Evlerde çorap işliyen makinelerin adedi 500 olarak hesap edilmiştir.

Numaralama işi bittikten sonra perşenbe günü iplik tevziatı başlıyacaktır.

Peynir istihsalâtı arttı

Yerli gravyer için hariçten maya getirilmesine akreditif veriliyor

Gerek Trakyada, gerekse yurdun diğer taraflarındaki peynir istihsalâtı memleketin her türlü ihtiyaçlarını karşılıyacak miktarda artmıştır. Bu iddianın en güzel delilleri şehrimizdeki perakende piyaasda istendiği kadar beyaz ve kaşar peyniri bulunmasıdır.

Ancak, bu peynirler, biraz yüksek fiyatla satılmakatdır. Halbuki, satışta bulunan peynirler, yeni mahsul peynirlerdendir. Yeni mahsul peynirin ise, diğer buzhane peynirlerinden daha ucuza satılması teamül icabatındandır.

Bunlardan başka memleketimizde bir de gravyer peyniri istihsal edilmektedir. Bilindiği gibi gravyer peyniri nisbeten lüks peynirdir. Son zamanlarda gravyer peyniri namı altında hariçten getirilen peynirlerin fazla fiyatlarla satılması bazı müteşebbisleri yerli gravyer yapmıya sevketmiştir. Halen memleketimizde yalnız Karsta gravyer pey niri yapılmaktadır. Bu peynirlerin yapılması için lâzımolan barsak mayaları İngiltere ve İsviçreden getirilmektedir.

İstihsalâtın arttırılması için ithalâta hız verilecektir. Bunun için icabeden akredifler açılmıştır.

İktısat ve Maliye Vekilleri geldi

İktısat Vekili Hasan Çakır ile Maliye Vekili Fuat Ağralı, dünkü ekspresle Ankaradan şehrimize gelmişlerdir.

—o—

Ticaret Vekâleti teftiş heyeti reisi

Ticaret Vekâleti heyeti teftişiye reisi Hakkı Kâmil, şehrimize gelmiş, teftişlere başlamıştır.

—o—

Dünkü İhracatımız

Dünkü ihracatın yekûnu 200 bin lira idi. Dün, Almanyaya deri ve bakla, Romanyaya zeytinyağı, İsviçreye kumdarı satılmıştır.

Beşiktaş Halkevinde caz konseri

Beşiktaş halkevinin güzel sanatlar komitesine mensup gençler dün gündüz ve gece olmak üzere iki muvaffakıyetli caz konseri vermişlerdir. Cevat, Zafer Önen, Muzaffer Bil, Mustafa Geralı, Behiç, Atıf Avcı, Celâl ve Bülendin teşkil ettikleri takımın çaldığı parçalar çok alkışlanmış, bazıları tekrar ettirilmiştir. Güzide bir kalabalık bulunduğu konserin muvaffakıyetinden dolayı halkevi reisi, gençleri tebrik etmiştir.

Yeni et narkı

Dün sabahtan itibaren tatbike başlandı

Fiyat murakabe komisyonu tarafından et fiyatlarının perakende kilo başına 5 kuruş daha indirildiğini yazmıştık.

Yeni nark dünden itibaren tatbik mevkine konmuştur. Ancak dünkü gün ilk gün olduğu için şehrin bazı semtlerindeki kasaplarda acemilikler kaydedilmiştir.

Belediye ve fiyat murakabe bürosu, yeni narkın tatbik edilip edilmediğini şiddetle takip edeceklerdir.

Yeni narka göre perakende Karamanın kilosu 60, Dağlıç ve Kıvırcığın kilosu 65 kuruşa satılacaktır.

—o—

Maarif Vekili Ankaraya döndü

Şehrimizde bulunan Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, tetkiklerini ikmal ederek dün akşam Ankaraya dönmüştür.

—o—

Şişli Nahiyesinde pasif denemesi

Vilâyet tarafından tertip edilen pasif korunma tecrübesinin 12 incisi bugün Beyoğlu kazasında Şişli nahiyesinde yapılacaktır. Ayrıca başka bir gün de umumi olarak tekrarlanacaktır.

—o—

Yarın daireler tatil

19 mayıs gençlik ve spor bayramı münasebetile yarınki pazartesi günü bütün resmî daireler kapalıdır. Faaliyete salı sabahından itibaren başlanacaktır.

Altın Fiyatı

Dün bir altının fiyatı 27 lira 55 kuruş, bir gram külçe altının fiyatı ise 351 kuruştu.

Görüp düşündükçe:

Cocuk kampları

Bugün, "kamp" deyince, hatıra gelenler, birer zihin faciasıdır. Esir kampları, tecrid kampları gibi.. Bunların hayale hücum eden manzaralarında, yoksulluk, sefalet, acı ve kan var. Etrafı tel örgüler, yalçın yüzlü nöbetçiler, süngülü tüfeklerle çevrilen bu yerlerde, betbaht yığınlar, suçsuz bir cezanın, "ihtiyat" damgası vurulan bir vehmin kurbanıdırlar. Buralarda hüküm süren zulüm, yürekleri hınç ve öçle dolduruyor. Sağ kalanlar, bu alevden duyguları, yarınki nesillere taşıyacak, ölenler de bu ateşi arkalarındakilere miras bırakacak. Yalnız topların susması, motörlerin durması, kasaturaların kınlarına girmesi, yer yüzünde barışı doğuramaz. Bu şartlar içinde başlıyan barışların geçici bir mütarekeden farkı yoktur: Yarın, can düşmanlığı, yeniden ve olanca hızı, bütün amansızlığiyle başlıyabilir.

Gerçek barış, sınırlardan önce ruhlarda doğar. Yürekler, kanla paslı öç bıçaklarının kını olmaktan çıkmadıkça, dünya, rahat yüzü göremez. Bilmem ki niçin, bu kadar açık bir hakikat karşısında insanların gözleri kapanıyor. Aynı hatayı, asırlar içinde tekrarlayıp duruyoruz.

Bizim güzel vatanımızda, bahtiyar Türkiyede böyle şeyler yok. Bunu kavuştuğumuz büyük nimetin bir şükranı olarak tekrar ediyorum. Bizde kamp, bir şifa ve gelişme kaynağı, bir zevk ve keyif sanatoryomudur.

Dilber yurdumuzun çamlı bellerinde, serin yamaçlarında, kekik ve çidem kokulu tepelerinde kurulan kamplardan, ıstırap inilitileri, öç homurtuları değil, saz sesleri, parmak şakırtıları, şen kahkahalar dağılır.

Dünkü gazetelerde okudum. Babaları askere giden çocuklarımız için binlerce kişilik kamplar kuruluyormuş. Babalar, orduda muntazam yaşayışın, talim ve manevra sporlarının adalelerle birlikte, ruhları da çelikleştiren havası içinde bilenirken, yavruları da, çocuk kamplarında tatlı, yumuşak ve faydalı bir nizam hayatı sürecekler.

Bu küçük haberde, Yeni Türkiyenin bütün iç benliği var. Osmanlı devrinde, kur'ası çıkan köy delikanlıları, dallarından kopar gibi yuvalarından ayrılırdı.

"Askere gideni gelir mi sandın?"

Mısraını, kimbilir hangi ümitsiz nişanlı söyledi! Fakat bunda bütün memleketin dertli varlığı teneffüs eder gibidir. Şimdi kışla, bir kahramanlık mabedi, ordu, bir baba ocağıdır. Gençler oraya kuzu olarak gelirler. koç çıkarlar. İradeleri zağlanır, kaaflarında bilginin nuru parlar, göğüslerinde cihangir atalarım yüreği çarpar.

Bugün artık askerlik, bir vücut işkencesi, bir gurbet yolculuğu, bir dönmez yol olmaktan çıkmıştır. Kendileri, kendi silâhlarının gölgesi altında, yavruları devletin kucağında gamsız ve düşüncesiz yaşıyorlar.

Şu btebaht dünya içinde bugünkü Türkiyenin işte böyle mesut, böyle bahtiyar ve bu kadar büyük bir görünüşü var.

Hakkı Süha GEZGİN

GÜNDEN GÜNE

Fotoğraf ve Evlenmek

İŞTEN kurtulup, caddeleri adımlıya adımlıya evinize doğru yollanırken, gözlerinizi oyalıyan bir sürü dükkân vitrini, sinema ilânı, çarşı pazar kalabalığı, güzel ve çirkin insanlar yanında, dikkati çeken bir de "fotoğrafhane camekânları" vardır... Bu camekânlar, benim bazan uzun uzun tetkik ettiğim bir ibret mevzuudur:

İnsan resim çektirirken ne kadar boş heveslere kapılır! İhtiyarsa, genç görünmiye çalışır. Genç ise en canlı ve nazik bir pozunu tesbit etmek ister; kadınsa, gözlerini devirir; kusurlarını örtmiye çabalar. Daha doğrusu, "örtmüş olarak" objektifin karşısına geçer.

Bu, esas itibariyle yanlış ve tehlikeli bir harekettir. Gerçi resimler, bize, kendimizi, "görmek istediğimiz en iyi şekilde" göstermek suretiyle ruhumuza bir parça teselli suyu serpiyor. Fakat bazan, hele *evlenme işlerinde ne oyunlar* oynamaz!

Müstakbel kocasının ahû gözlerini görmeyi ümit eden gençkız, ustalıkla çekilmiş erkek fotoğrafına hevesle bakar, göğüs geçirir de, sonra herif çipil çıkar. Ve lepiska saçlısı, kel... İki ayağı üzerinde keklik gibi görünüp "iğri bacak" olanlar ve kısa kolunu azametle geriye saklayıp resim çıkartanlar da caba...

Bana kalırsa evlenme işlerinin, fotoğrafla hallolunacak kısımları için, mutlaka "olduğunuz gibi" bir fotoğraf çıkarıp göndermelisiniz. Kulaklarınızın hacmi gözlerinizin istikameti, ve tabiatin, endamınıza göstermiş olduğu cömertlik derecesi bütün açıklığiyle gözönüne konmalıdır... Beğenmiyen küçük kızını vermesin.

HİKMET MÜNİR

20 YIL EVVELKİ VAKIT

18—5—921

Millet Meclisinde yeni grup

Büyük Millet Meclisi azasından mühim bir kısım ahiren "Anadolu ve Rumeli müdafaai hukuk grupu" unvanı altında yeni bir grup teşkil etmişlerdir.

Esrar ve maceralarla dolu zabıta romanı

Kanlı Bebek

Yazan: Gaston Löru — Çeviren: M. ACAR

— 84 —

Vakit gece yarısını bir çeyrek saat kadar geçiyordu ki bu beş arkadaş Madam Jerarın müthiş bir feryadını işittiler.. Madam Jerar hizmetkârlara yardım için gece yarısına kadar misafirhanede kalmış ve işini bitirdikten sonra az evvel çıkmış ve hemen o civarda bulunan evine gitmek üzere yola koyulmuştu.

Fakat beş arkadaşın duydukları bu feryat o kadar müthiş, o kadar acı idi ki beşini de birdenbire ok gibi ayağa fırlattı.. Ne olduğunu anlamak için beşi de bir hamlede ayağa kalkmışlardı.

Bahçeye çıktikları zaman, Madam Jerarı kopardığı müthiş feryattan sonra ağzı kapanmamış, gözleri büyük bir korku ile büyümüş ve bir noktaya dikili kalmış.. Velhasıl taş kesilmiş buldular.

Beş erkek insiyakî olarak kadının sabit ve çılgın nazarlarının dikildiği tarafa baktılar ve o zaman beyaz bir şeklin hafif hafif, dalgalana dalgalana çayırı geçip şatoya doğru gittiğini gördüler.

Hava o kadar berrak, mehtap o derece parlaktı ki beş erkek hayalin başını süliyen çiçek dekorunu ve omuzlarına dökülen saçlarını bile uzaktan tefrik edebilmişlerdi.

Hiç endişeye düşmediler. tereddüt etmediler. Bir lâhzede derhal anlamışlardı. Oydu.. Markizdi.. Yeni vampirdi. İşte daha ilk geceden mezarından çıkmış, Kultrey üzerine yürümüştü.

Bu müthiş hâdise ile karşı karşıya kalanlar altı kişiden fazla değildi. Derhal Madam Jerarı kucakladılar ve misafirhaneye girdiler. İlk iş olarak büyük bir korku içinde kapı ve pencereleri kapadılar ve derhal misafirhanedeki diğer hizmetkârları uyandırdılar. Bir kere daha kapıları ve pencereleri sıkı sıkı muayeneden geçirdikten sonra hep birlikte salona toplandılar ve salonun kapısını da sıkı sıkıya kapattılar. Kadınlar hep bir ağızdan bağıra bağıra dua etmiye başlamışlardı. Erkekler ağızlarını bile açmıyorlardı. Ama hepsi de sapsarı kesilmişlerdi. Korkuyorlardı ve korktuklarından da utanıyorlardı.

Evvelâ erkekler hiç konuşmadılar, fakat nihayet misafirhanenin sahibi Aşar bu sükûtu bozdu:

— Her halde, dedi, biz hepimiz adamakıllı aptalız. Çünkü böyle bir halin olmasına bence imkân ve ihtimal yok.

Fakat diğer dört arkadaşı bu fikri şiddetle reddettiler. Çünkü onlar Markizin hayalinin şatonun duvarına doğru ilerlediğini gözleriyle görmüşlerdi.

Köyün oduncusu da fikrini şöyle izah etti:

— Ben, dedi, öleceğim hatırıma gelirdi de böyle müthiş bir sahne ile karşılaşacağım hatırıma gelmezdi. Her halde fena bir hayalin tesirine kapıldık. Günlerimizin bize haram olmasından korkarım.

İçlerinde en az korkanı, eski bir kurt olan Aşar idi.

— Haydi, canım, dedi, bu hayalet sanki buraya gelip de ne yapacak?

Artık yerinde duramıyor, âdeta diğer arkadaşlarının safdilliğiyle eğleniyordu. İlk şaşkınlığı çoktan geçmişti. Muttasıl yüksek sesle dua eden kadınları bir işaretle susturdu:

— Eğlenelim, çocuklar.. dedi. Yarın bu halimiz köy halkı tarafından duyulursa o zaman herkes tutup bizimle eğlenecek..

Ve bu sözleri de söyledikten sonra arkadaşlarını hayalet düşünceleriyle başbaşa bırakarak salondan çıktı.

Salonda kalanlar, rahat durmasını, ve bilhassa dışarıya çıkmamasını ve pencere açmamasını Aşardan rica ederlerken, o, hiç oralı bile olmadan gitmiş, en büyük pencereyi açmış, pancurları itmiş ve gördüğü manzara karşısında bir an için gerilemişti.

Derhal arkadaşlarına seslendi. Hepsini yanına çağırdı ve bütün erkekler bir hamlede yerlerinden kalktılar.

Kadınlar kıpırdamamışlardı bile... Fakat onlar da dışarıdan, erkeklerin şu şekilde konuştuklarını duydular:

— Evet, o.. Muhakkak o... Markiz.. Dönüyor.. Mezarına dönüyor. İşte şatoya giriyor.. Bakın, kulenin duvarının yanında.. Oradan girip mahzene, mezarına inecek.. O mezara girsin de bir daha çıkmasın.. Demek ki vampirler geceleri, ortaya çıkıyorlar. Gündüzleri korkuyorlar mı? Şu halde Marki nasıl gündüzleri de dolaşıyor?

Kadınlar tekrar dua etmiye, hem de bu sefer bağıra bağıra dua etmiye başladılar. Fakat erkekler salona döndükleri zaman yeniden kadınları susturdular, çünkü artık bu vampir fikrine adamakıllı alışmışlardı. Bütün erkekler vampirin evine girdiğini görmüşlerdi, binaenaleyh gönülleri rahattı.. Yapacakları işi tayin için önlerinde bütün bir gün kalıyordu.

Bu beş arkadaşın en ziyade korktukları köy halkının gördüklerine inanmamaları, hattâ onlarla eğlenmeleri ihtimali idi.

Fakat bu endişelerinin beyhudeolduğunu da sabah olur olmaz gördüler. Çünkü daha şefak söker sökmez sokağa fırlayıp köy halkını ayağa kaldırmıya hazırlandıkları zaman bütün Kultrey halkını ayaklanmış buldular.

Çünkü vampiri yalnızca Aşar babanın misafirhanesinde kalmış olanlar değildi. Kasabadan birçok kişi Markizin hayalini görmüştü. Hattâ hayaletin sesini bile duyanlar vardı. Madam Jerarın evi yanında oturan iki kadın vaka gecesi bir sesin:

(Devamı var)

VAKİT	Pazar 18 Mayıs		Pazartesi 19 Mayıs	
	Re.âhır 21 Hızır: 13		Re.âhır: 22 Hızır: 14	
Vakitler	Vasatî	Ezanî	Vasatî	Ezanî
Güneşin doğuşu	5.40	9.18	5.39	9.16
Öğle	13.10	4.48	13.10	4.47
İkindi	17.07	8.45	17.07	8.44
Akşam	20.22	12.00	20.23	12.00
Yatsı	22.13	1.52	22.15	1.53
İmsak	3.34	7.12	3.33	7.10

VAKIT'A ABONE OLUNUZ

Fabrika ve matbaaların

941 yılı içinde tabi olacakları asgarî mükellefiyet nisbetleri

Ankara, 17 (VAKIT) — Kazanç vergisi kanununun beşinci maddesi mucibince fabrika ve matbaaların 1941 malî yılı içinde tâbi olacakları asgarî mükellefiyet nisbetlerini gösteren kararname ve killerce tasdiklendi. Bu kararnameye göre teşviki sanayi kanunu ile birinci sınıf sayılan müessese - lerin maktu vergisi yüz, mütehavvil vergisi üç, nisbî vergisi yüzde beştir. İkinci sınıf sayılan müesseselerin ise sırasile doksan 2,27 yüzde dört buçuk, üçüncü sınıf sayılan müesseselerin seksen 2,40 yüzde dört, dördüncü sınıf sayılanların yetmiş 2,10 yüzde üç buçuk, dördüncü sınıftan aşağı olan müesseselerin altmış 1,80 yüzde üçtür. Teşviki sanayi maafiyetinden müstefit olamıyan müesseseler de mezkûr kanunun hükümlerine nazaran tasnife tâbi tutularak yukarda yazılı tasniflerce asgarî vergi ile teklif edilmektedirler.

Amerikenın harbe girmesi yaklaşıyor

(Baş tarafı 1 incide)

tur. Fransız tayyare meydanlarına karşı yapılan muvaffakıyetli akınlar İngiliz makamlarının tevessül ettikleri lüzumlu hareketlerin ilk safhasıdır. Şimdiye kadar Almanlar Suriyeden Iraka ancak birkaç tayyare göndermişe benziyorlar ve yolu denemekle meşgul bulunuyorlar. Almanlar hedeflerinin Irak petrolleri olduğunu açıkça söylemişlerdir. İngiltere hükûmeti vaziyeti ciddî telâkki etmektedir ve orta şarkın muhtelif yerlerinde mevcudu artan İngiliz kuvvetleriyle mukabil harekete devam edecektir.

Daily Telegraph'ın diplomatik muharriri de diyor ki:

Almanların Balkanlarda muharebe etmek mecburiyetinde kalmış olmaları Alman plânını bozmuş olduğu şimdi anlaşılıyor. Raşit Ali, Almanların hava yolu ile Iraka takviye gönderecek vaziyette bulunmadıkları bir sırada isyana başlamıştır. Iraka İngiliz kuvvetlerinin muvasalâtını Berlin derpiş etmemişti. İşte bunun içindir ki şimdi Hitler daha süratle hareket ediyor ve Fransaya karşı ikna usullerini terkederek ültimatom silâhına müracaat evliyor. Fakat Hitler böyle hareket etmekle Birleşik Amerikanın harbe daha faal bir tarzda iştiraki anını da yaklaştırmış oluyor. B. Ruzveltin Fransaya hitap eden mesajı gayet sarihtir. Bütün bu hâdiseler Londra ile Vaşingtonu birleştiren bağların sağlamlığını isbat eder.

Times gazetesi başmakalesinde şöyle diyor:

Suriye şimdi Alman hava kuvvetleri tarafından kullanılmaktadır. Almanya, Iraka ve orta şarkın diğer memleketlerine karşı hrekât için bu üslerden istifade etmek niyetindedir. Bu hâdisenin vehameti bilhassa Amiral Darlanın yaptığı müzakereler neticesinde Vişi hükûmetinin cürüm ortaklığından ileri gelmektedir. Bu hâdiseler beklenmedik bir şey olduğu söylenemez. Mareşal Peten, Hitlerle yaptığı Montrö mülâkatındanberi tehlikeli bir yamaçta kayıp gitmiştir. Bu teessüf edilecek hâdiseleri telâfi evliyecek bir şey varsa o da Amiral Darlanın mahiyetinin tamamiyle meydana çıkmış olmasıdır. Darlanın, hattâ Laval'dan da daha ziyade vatan haini olduğu anlaşılmıştır.

Fransızların İngilizleri teenkidi

(Baş tarafı 1 incide)

hakkında aşağıdaki tefsiri yapmıştır:

— Fransızlar, "Şeref ve millî menfaat yollarında,, ibaresini hatırlarında tutsunlar. Verdün galibi için şerefin ne demek olduğu malûmdur. Ve hiçbir ecnebiye, her kim olursa olsun, bu noktada bize diğerleri için daha faydalı olabilecek dersler vermesine müsaade edemeyiz. Şeref, —İngiliz radyosu gücenmesin— Merselkebir'e giderek daha sekiz gün evvel silâh arkadaşlığı edenleri, uzun harp aylarında kaytsız ve şartsız olarak yardım etmiş olanları katliâm etmek değildir. Şeref, Dakar'a karşı taarruzda ekseriyeti hüsnüniyet sahibi olan fakat muhterislerin sevk ve idaresi altında bulunan Fransız iftirakçılarına müzaheret etmek de değildir. Şeref, Alman askerlerinin her türlü harekât sahasından uzakta Fransız müstemleke imparatorluğundan parçalar kopar mak da değildir.

Fransız radyosu müteakiben millî menfaatten bahsederek"

Birleşik krallığın hodbin menfaatı uğrunda, bu mukaddes şey namına İngilterenin neler yapmış olduğunu Fransızların düşünmesini isteriz" demiş ve şunu ilâve eylemiştir:

Fransayı harbe sokan İngiltere olmuştur. Yardımını bir kaç tayyare filosu ile on tümene inhisar ettirmiş ve kati muharebe anında da kıtalarını Dunkerden vapurlara almıştır. Çünkü İngiliz menfati bunu icabettiriyordu. Sonra da bitkin bir hale gelen Fransız ordusuna her türlü yardımı yapmaktan imtina etmiş ve İngilterenin menfaati icabettirdiği içindir ki muharebe bir kaç gün daha uzatılmıştır. Bu fecî günleri asla unutmıyacağız.

Fransız radyosu sözlerini şöyle bitirmektedir:

Fransanın menfaati hiç nazarı itibara alınmış mıdır? Artık ancak bunu düşünmek zamanı gelmemiş midir?

Suriyede mütareke komisyonu Almanlara geçiyor

(Baş tarafı 1 incide)

Fransız - Alman anlaşması hakkında Vişiden gelen haberler şarktaki Fransız mahfillerinde gitgide endişe uyandırmaktadır. Bir takım Almanların siyasî pasaportlarla Suriyeye gelmekte olması bu endişeyi arttırmaktadır. Bunların münhasıran sivil olan seleflerinden daha resmî bir vazife göreceğe benziyorlar.

İtalyan mütareke komisyonu âzasının yakında Suriyeden ayrılacakları ve yerlerine Almanların konulacağı haber veriliyor. Maamafih bu henüz teeyyüt etmemiştir.

SURİYEDE NE KADAR ASKER VAR?

Tokyo, 17 (A.A.) — Avustralya elçisi bugün Japon hariciye nazırı Matsuokayı ziyaret etmiştir.

Londra, 1 7(A.A.) — Röyter Ajansının diplomatik muharriri yazıyor:

İşlerin orta şarkta İngiltere için hoşa gitmiyecek bir şekil alacağı uzun zamandanberi belli idi. Bu, bir sır değildir. Başka yerlerdeki hareketler, burada daha evvel işe başlanmamış olmasına bir sebep olarak kabul edilebilir. İki düşman şimdi bütün görünüşe nazaran Suriye olması muhtemel bulunan yerde boy ölçüşmeğe hazırlanmaktadır.

General Veygand Şark Fransız ordusu kumandanı iken bile Fransanın bu mıntakada hiç bir zaman 60.000 den fazla askeri bulunmamıştır. Bu mevcudun büyük bir kısmı terhis edilmiştir. Öyle ki, General Dentz'in bugün elinde bulunan mevcut 30.000 den fazla değildir.

Almanların plânı

Londra, 17 (A.A.) — Diplomatik mahfillerin hemne hemen umumi kanaatine göre, Almanlar Suriyeyi Fransızların bir misafiri olarak değil, bizzat kendi hesaplarına işgal etmekte ve keza Raşid Aliye yardım için değil fakat yine kendi hesaplarına Iraklı ele geçirmek fikriyle Musul üzerine yürümekte geçikmiyeceklerdir.

Maamafih İngilizler Almanların şarka hulûlüne mani olmak mecburiyetindedir. Tüdmür, Şam ve Rayak'ın bombardımanları bu bakımdan mükemmel bir şeydir. Fakat kâfi değildir. Allenby'nin büyük talebesi eğer hareket serbestliğine ve icabeden vasıtalara malik olursa burada istediği harekât sahasını bulacaktır.

Türkiye kara suları hariç olmak üzere İngilizlerin ilân ettiği Yeni tehlike mıntakaları

Londra, 17 (A.A.) — İngiliz hükûmeti tarafından bildirildiğine göre 1941 senesi şubat ve nisan ayları içinde Akdenizde seyrisefain için tehlikeli olarak ilân edilen mıntakaalrın hududuna şimdi aşağıdakı mıntakalar da ilâve edilmiştir: Res El Kanais'den itibaren 24 üncü derece istikametinde ve Türkiyede Galidonya burnunun 180 inci derecesinde 3 mil mesafesinde bulunan mefruz bir noktadan - Tirkiye karasuları hariç olmak üzere - geçecek hattın çevrelediği mıntaka. Bu mıntakalardan İngiliz askerî makamlarının müsaadesi olmadan geçecek vapurlar, maruz kalacakları tehlikeden kendileri mesul olacaklardır.

Afrikada harp talii İngilizlere döndü

(Baş tarafı 1 incide)

miştir ki projeleri hakkında evvelden fikir beyan etmek manasız olmuştur. Vavel Alman ileri hareketini büyük bir muvaffakıyetle durdurmuşa benziyor. Düşman zayiatının mühim olması da muhtemeldir.

Diğer taraftan Tobruktaki kuvvetler de zırhlı müfrezelerinin mütemadî akınları ile kâfi derece hırpalamıştır. İngiliz tayyareleri düşmanın mühim bütün takviye ve iaşe kollarını vurmuştur.

Bu muvaffakıyetlerin manevî tesiri Mısırda, Suriyede de çok hayırlı olacaktır. Fakat işin asıl mühim tarafı, Almanların Mısır hududundaki tazyiklerini idame etmek isterlerse çok daha büyük gayretler sarfetmiye mecbur kalacaklarıdır.

İngiliz denizaltıları ve tayyareleri, Libyaya gitmek üzere son zamanlarda Akdenizden geçen düşman nakliye vapurlarını en ağır zayiata uğratmışlardır. Bilhassa şimdi Suriye ve Irak için Almanlar yeni bir gayret sarfedeceklerse, bu zayiatın tesiri, hattâ Alman kaynaklarında bile kendini hissettirecektir.

Londra, 17 (A.A.) — Gazetelerin bütün dikkati Sollumun İngiliz kıtaları tarafından geri alınması ve İngilizlerin Suriyedeki faaliyetleri üzerinde toplanmaktadır. Gazeteler başmakalelerinde Fransanın vaziyetini tetkik ediyorlar.

Daily Mail başmakalesinde diyor ki:

Beş ay içinde Sollum ikinci defa olarak imparatorluk kuvvetleri tarafından geri alındı. Bu, Şimalî Afrikada mütemadiyen artan İngiliz kuvvetleri hakkında cesaret verici bir işarettir.

Daily Herald'ın askerî muharriri şöyle yazıyor:

Sollumun geri alınması cesaret verici mahallî bir muvaffakıyettir. Bunun daha fazla bir şey olmaması muhtemeldir. Fakat daha başka muvaffakıyetlere götürmesi de muhtemeldir. Almanlarla İtalyanların Mısıra karşı yaptıkları taarruzda birkaç hafta evvel bizzat bizim tahmin ettiğimizden fazla müşkülâta uğradıkları açıktır.

Kahire, 17 (A.A.) — Beş noktadan çatal halinde yapılan Alman inişini tardederek düşmanı ilk mevzilerine atmış olan harekât serisine devam eden tanklı Britanya piyade kuvvetleri düşmanı Sollumdan ve tepede kâin bir köy olan Müsaid'den ve Sollumun on kilometre kadar doğru cenubunda bulunan Halfaya geçidinden de çıkarmışlardır. Bu mahdut bir harekât neticesinde elde edilmiştir. Alman esir miktarı ile düşman zayiatına ait tafsilât henüz gelmemiştir.

Diğer taraftan Amba - Alajide harekât fasılasız devam etmektedir. Her gün küçük guruplar halinde esirler ve firariler gelmektedir. İtalyanlar gittikçe daha rahatsız bir vaziyettedirler. Daha cenupta İtalyan firarilerinin adedi bilhassa yerli kıtalar arasında daha yüksektir.

Londra, 17 (A.A.) — Röyter Ajansının öğrendiğine göre, Libyada İngiliz kuvvetleri hatlarını Tobruk müdafaa mıntakasına kadar ilerletmişlerdir.

Habeşistanda İngiliz kıtaları Negelli'nin 80 kilometre kadar şimalinde bulunan Adola'ya varmışlardır. Burada düşman kuvvetlerinden kaçan 80 asker bulmuşlardır.

62 ALMAN ESİRİ

Kahire, 17 (A.A.) — Orta şark İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Tobruk civarında İngiliz ve Avustralyalı kıtalar az vüsatta bir mukabil taarruz yapmışlar ve düşmana ağır zayiat verdirmişlerdir. Düşman elimizde iki Alman subayı ile diğer rütbelerde 60 Alman bırakmıştır.

Şeref bayrağı

Çorumdan tezahüratla uğurlandı

Çorum, 17 (A.A.) — Ebedî Şefimizden Millî Şefe sembolünü taşıyan bayrak bugün vilâyet hududunda Amasya bölgesi gençlerinden teslim alınarak buraya getirilmiş ve şehir haricinde on binlerce halkın coşkun tezahürlerile karşılanmış ve uğurlanmıştır.

Sovyet Rusyada Memnu mıntakalar ilân edildi

Moskova, 17 (A.A.) — D.N.B.:

Sovyetler Birliği hariciye halk komiserliği bugün Moskova nezdindeki ecnebi heyetlere gönderdiği bir tamimde, ecnebi siyasî ve konsolosluk mümessillerinin Sovyet topraklarında seyahatlerine ait hükümleri bildirmiştir.

Bundan böyle mezkûr mümessiller, daimî bulundukları yeri ancak hariciye, millî müdafaa ve bahriye nezaretlerinin alâkadar makamlarına haber verdikten sonra terkedebileceklerdir. Yapılacak seyahatler, gidilecek yol, tevakkuf edilecek yerler, müddetler vesaire kaydedilmek suretiyle haber verilecektir.

Mezkûr tamime, bundan böyle memnu yerleri ve mıntakaları gösteren bir liste ilâve edilmiştir. Bu listede bilhassa Arkangelsk, Murmansk ve Leningrad mıntakalariyle Kareli berzahı, Estonya, Letonya ve Litvanya Sovyet Cumhuriyetleri, Beyaz Rusya ve Ukranya Cumhuriyetlerinin garp toprakları, Kief, Moldavya cumhuriyeti, Karadenizin muhtelif limanları, Kırım, Bakû petrol havzası ve Siberyanın muhtelif yerleri vardır.

İngiliz - Fransız arası açılıyor mu?

(Baş tarafı 1 incide)

Deyli Ekspres diyor ki:

Bu, Vişi hükûmetinin Hitlerle yaptığı pazarlık için verdiği bedelin bir kısmıdır. Bu aynı zamanda nazi efendileri tarafından takip edilen hayasız gidişe ayak uydurarak Vişinin evvelce yaptığı bir taahhüdü bozmasıdır. Suriye hakkında şiddetli tedbirler alınması ve - ya sadece mukabil tedbir almacağı tehdidinin İngiltereyi Vişi ile açıkça ihtilâfa sokması mümkündür. Bu acıklı bir ihtimaldir. Fakat vaziyete cepheden bakmak lâzımdır.

Deyli Meyl diyor ki:

Suriye tayyare meydanlarının Almanyanın emrine verilmesi has mane bir harekettir. Ve Mısırla Irakta bulunan ordularımız için bir tehdit teşkil etmektedir. İngiltere için, eski dostile bir kavganın önüne geçmek arzusu ikinci plâna alarak kendi emniyeti birinci plâna koymak zamanı gelmiştir.

Londra, 17 (A.A.) — Londrada teyit edildiğine göre, Suriyedeki vaziyet hakkında telâşa düşmeğe mahal yoktur. Vaziyet gözönünde tutuluyor. İngiliz konsoloslukları Suriyede kalmaktadır.

Londrada çıkan Evening Nevsin muharririne göre, naziler ister Almanya ister Avustralyadaki üslerinden hareket etsinler dört bin kilometreye yakın bir muvasala hattı boyunca hareket etmek mecburiyetindedirler. Müttefikler ise dahilî muvasala yollarından istifade ederek istedikleri gibi Libya, Suriye veya Iraka akın yaparak darbelerinin şiddetini iki misli artıracaklardır.

Bu gazeteci devamla diyor ki:

Şans biraz yardım ederse düşmana hazırlığını tamamlamadan evvel vurabileceğiz. Muvasala yollarına denizden ve havadan hücum edeceğimiz de şüphesizdir.

Londra, 17 (A.A.) — Almanya tarafından kullanılması münasebetile hükûmetin şiddetle hareket için verdiği karar Londrada ittifakla tasvip edilmiştir.

Deyli Telgraf gazetesi yazıyor:

General Dentz'in Suriyede takınacağı hattı hareket, vaziyeti daha iyi görmeğe imkân verecektir. General Dentz'in Suriye göklerinde görülecek İngiliz tayyarelerine karşı da Alman tayyarelerine karşı gösterdikleri muameleyi tatbik edip etmiyeceği anlaşılacaktır. Her halde, General Dentz, Suriyenin harp sahnesi olmasına mâni olmak için yegâne çarenin Alman muta - arrızından uzak kalmak olduğunu idrakten hâli kalamaz.

Amerika Bahriye Nazırı BÜTÜN MİLLETİ

Ruzvelte müzaheret etmiye çağırıyor

Nevyork, 17 (A.A.) — Amerika bahriye nazırı Albay Knox bahriye mektebinde söylediği nutukta B. Ruzveltin omuzlarında taşıdığı ezici yükü hatırlatmış ve demiştir ki:

Siyasî duygulara ve bağları nazarı itibara almaksızın bu adama elimizden gelen yardımı yapmalıyız. Müdafaayı hesap etmek bize ait değildir. Bize ait olan şey kıymetli bir miras olarak bize bırakılan hürriyeti unutmamaktır.

Orta Şarkta bulunan

Yugoslav kralının beyanatı

Ortaşarkta bir yer, 17 (A.A.) — Yugoslavya Kralı Piyer Ortaşarkta bir yerde Röyter ajansına verdiği bir mülâkatta şöyle demiştir:

"Düşman Sırp, Hırvat ve Slovenlerin birliğini kırmaya aslâ muvaffak olamıyacaktır. Müsavi olmadığı kadar da kısa olan mücadelede mağlûp olduk. Fakat milletimizin şerefini kurtardık. Şu anda herkesin duyabilmesi için yüksek sesle şunları söylemek arzu ediyorum: Düşmanlarımız milletime karşı hattı hareketlerinde insaniyet kaidelerini ihlâl etmemeğe dikkat etsinler."

HES

(Baş tarafı 1 incide)

çok sıkı bir nezaret altında bulunması dolayısile Hessin takip edilmesi lâzımgeldiğini gözönünde tutarak mezkûr Messerşmit tayyarelerinin modellerini çizen ressam Villi Messerşmitin cürüm ortaklığı temin ettiğini iddia ediyorlar.

Şimdilik mühim harp esirinin bulunduğu yerin etrafında silâhlı muhafızlar beklemektedir. Hessle görüşmekte olan kırk patriğin Londraya döndüğü burada tekzip edilmektedir. Hakikat şudur ki, bu iş üzerinde halâ esrar perdesi kalkmamıştır. Ve muhtelif tahminlerin yürütülmesine devam edilmektedir. Şu sırada Alman propagandasının bilâhara Hesse atfedilmek üzere bazı mektuplar ve vesikalar imal etmekle meşgul olduğu ihtimal dahilindedir.

Alman şeflerinin geçen cumartesi günü cereyan eden beklenmedik heyecanlı hâdise hakkında İngilizlerin ne düşündüğünü bilmek istedikleri aşikârdır. Fakat İngiliz makamlarının, Alman şeflerinin merakını tatmin niyetinde olmadıkları o derece aşikârdır.

FRANSIZLARA GÖRE

Lyon, 17 (A.A.) — Le Temps gazetesinin tahminine göre, Rudolf Hessin firarı hakkında Alman mahfilleri tarafından verilen izahat hâdisenin bidayetinde ileri sürülen noktai nazarı teyit etmektedir.

Bir taraftan Fransız - Alman münasebetlerinin salâha yüz tutmasına muhalif olan Hess Alman - Sovyet iktısadî bağlarından da memnun değildir. Hess vakıt geçmeden plânını tatbik mevkiine koymak istemiştir.

Mısırda gördüğü terbiyeden tebarüz eylediği İngiliz sempatisinin bütün harp külfetlerini neticede İngiltere üzerine yüklenecek olan bir Fransız - Alman işbirliği fikri ile çarpışmaması mümkün değildir. Filhakika Hessin fikrince, Fransanın ve Fransız imparatorluğunun sırtından bir Alman - İngiliz sulhü yapılabilecekti. Fransanın tamamiyle lehinde Almanya tarafından sarahatle vaziyet alınması üzerinedir ki, Hess bu babda başlamış olan müzakereleri muvaffakıyetsizliğe uğratmak için tahakkuku imkânsız bir maceraya atılmamıştır.

İki yaralama vakası

Dört çocuklu bir kadın yaralandı

Dün öğleyin, Feriköyünde ... Vefada olmak üzere 2 yaralama vakası olmuştur. Her iki yaralama hâdisesi de şöyle cereyan etmiştir:

Selânik mahallesinin Kuyu ... kağında oturan Vesile isimli ... yaşlarında genç bir kız bundan bir müddet evvel Zihni ... bir gençle nişanlanmıştır. ... her zaman evine gitmekte ve ... atlerce kalmaktadır. Vesilenin bir annesi ve bir de 13 yaşlarında da erkek kardeşi vardır.

Zihni dün öğle üzeri nişanlısının evine gitmiş ve yemeği orada yemiştir. Yemekten sonra iki genç nişanlı başbaşa kalmışlar ve epey müddet konuşmuşlardır.

Söylendiğine göre nişanlısına karşı hiç de iyi niyetli olmıyan Zihni bir aralık kıza karşı ... hareketlerde bulunmak istemiş, fakat Vesile buna katiyen ... saade etmemiştir. Zihni Vesileyi tehdit etmiye başlayınca ... haykırmış, bunun üzerine ... lenin annesi Ayşe ve kardeşi ... mil odaya girmişlerdir. ... gözleri dönen Zihni cebinden ... kardığı bir bıçakla sağa sola ... dırmış ve nişanlısı ile nişanlısının annesi Ayşeyi, kardeşi ... mili muhtelif yerlerinden ağır surette yaraladıktan sonra ... mıştır.

Yine bu muhitte, Zihninin nişanlısını gezmiye götürmek ... diği, fakat annesinin müsaade etmemesi üzerine bu kanlı hâdisenin vukua geldiği söylenmektedir.

Yaralılar imdadı sıhhî otomobiliyle hastahaneye kaldırılmışlardır. Müddeiumumilikçe tahkikat yapılmaktadır. Zabıta Zihniyi aramaktadır.

VEFADAKİ VAKA

Vefada Yahyagüzel sokağında ... 20 numaralı evde oturan ... Burhan isminde bir genç ... günlerde kumara dadanmıştır. ...

Burhan dün de yengeleri Nazife ile Veciheden para istemiş, ikisi de veremiyeceklerini söyliyerek Burhanı evden kovmuşlardır. Burhan ileri geri ... söylemiye başlayınca iki ... bir olup Burhanı dövmiye teşebbüs etmişlerdir.

Burhan dayak yiyeceğini anlayınca bıçağını çekmiş, iki kadının üzerine atılarak evvelâ Nazifeyi, sonra Veciheyi ağır surette yaralamıştır.

Nazifenin yaraları karnında ve kollarından, Vecihenin de göğsündendir. Kadınların feryadına komşular yetişmiş, Burhan bu esnada kaçmıştır. Yaralı kadınlar hastahaneye kaldırılmıştır.

Ruzveltin oğlu

Hanya, 17 (A.A.) — Ege ajansı bildiriyor:

Birleşik Amerika devlet reisinin büyük oğlu yüzbaşı James Ruzvelt 13 mayısta tayyare ile Hanyaya gelmiş ve Yunan Kralı tarafından kabul edilmiştir. Yüzbaşı James, Ruzvelt, krala reisicumhur Ruzveltin 12 nisan tarihli ... daki mektubunu tevdi etmiştir.

"Bu mektupla majestelerine ... lum James Ruzvelti takdim ediyorum. Amerika donanmasında ... başıdır. Yunanistanda ve Yakın şarkta müşahitlik vazifesi görmek üzere memleketten ayrılıyor.

Bütün tebcillerimiz, bütün ... mennilerimiz, hürriyet uğrunda parlak bir savaş yapmakta olan sizinle ve milletinizle beraberdir.

Amerikadan daha ziyade yardım görmenizi ve bu yardımı daha süratle almanızı arzu ediyorum. Size ... liyebileceğim yegâne şey bu maksatla her türlü gayreti sarfetmekte olduğumdur.

Size ve sizinkilere en iyi ... temenni ederim.

Yunan Kralı, Yüzbaşı James Ruzvelte teşekkür etmiş ve telgrafla Amerika reisicumhuruna aşağıdaki cevabı vermiştir:

Oğlunuz yüzbaşı James Ruzveltin mektubu ile gönderdiğiniz mektubu en büyük zevkle okudum.

James Ruzveltin aramızda bulunuşu memleketime gösterdiğiniz alâkanın başka bir mesut nişanesidir. Bu çok çetin anlarda, Birleşik Amerika milletinin parlak idareniz altında Yunanistana yaptığı yardıma bütün kalbimle teşekkür ederim. Medeniyetin ve dünya hürriyetlerinin selâmeti uğrunda ki icraatınıza milletimin hayranlık beslediğini temin edebilmekle bahtiyarım.

— 62 —

Yazan: *Afif OBAY*

Fakat hiç bir infilâk duyulmadı. Patron, bu düşen şeyin ya bir ...pel parçası, yahut da patlamamış bir obüs olabileceğini söyledi.

On beş dakikalık bir fasıla... sonra bombardıman tekrar başlamıştı. Hedef yine Bordo... sivil mahalleleri idi. Doğru ...min edebildimse bizim Sezaların civarına birçok bomba düşüyor. O zaman zavallı Pe... hatırladım. Kimbilir ne ...dar korkmuştur. Acaba ne ...? Aşağı, sığınağa indi mi, ... ev sahiplerine görünmemek için tavan arasındaki odada mı kaldı?

Böyle bir ihtiyatsızlık yapacağını zannetmiyorum. Aşağıya ... olsa onu bu ana baba gü... de kim farkedecek? Herkes ... canını kurtarmıya bakar. ...bahın üçüne doğru tehlikenin sona erdiğini haber veren düdükler öttü. Çukurumuzdan ...k. Eve girdik. Madam Gar... ucuz kurtuluşumuz şerefine hepimize çay ikram etti:

— Çocuklar üşümüşsünüzdür. ...ordu, o mezarın içi ne soğuk meğer!

...r tarafatn da siyahlı kırmızı ...kısma daha sıkı sarılmıya ...yordu.

Alberto, çay fincanını alarak ...na çekildi. Tabiî madam da ...nın peşinden gitti. Jozefin ...harapti. Zavallı çaya da ...bet etmeden yatağına koştu.

Alfonso ile ben yalnız kaldık. ...k çaydan ikişer bardak yu... ...dıktan sonra yarım kalan uykumuzu tamamlamak niyetiyle odalarımıza çekildik.

. . . .

Ertesi sabah Jozefin kapımı ...rak beni uyandırdı;

— Mösyö, sizi mösyö görmek istiyor.

— Hangi mösyö? Patron mu?

— Evet mösyö. Aşağıda sizi bekliyor.

Giyinip kahveye indim. Alberto, tezgâhın başında sütlü kahvesini içiyor:

— Kaptanı görmiye beraber gideceğiz, dedi. Ve birlikte yola çıktık.

Yunan şilebi rıhtımın kömür antrepolarına yakın bir yerinde bağlı duruyor. Güvertesinde kimseler görünmüyor. O haliyle mürettebatı tarafından terkedilmiş şüpheli bir gemiye benziyor.

Rıhtıma girebilmek için muhafız komutanlığının müsaadesini almak lâzım geliyordu. Karakol, iki odalı, yerden yapma bir taş bina. Kömür antrepolarının hemen yanıbaşında. Komutan, kırklık bir yüzbaşı. Albertoyu tanıdığı için görür görmez:

— Hangi vapura gireceksiniz? diye sordu.

— Şuradaki Yunan vapuruna.

Yüzbaşı gözlerini bana dikti.

— Onu mu yerleştireceksiniz?

Alberto hiç cevap vermeden başiyle tasdik etti. Yüzbaşı, zamanı bol bir adamın tenbel adımlariyle pencerelerden birine gitti. Bahçedeki nefere emir verdi:

— Mösyöleri Yunan şilebine kadar götürüp işleri bittikten sonra yine rıhtımdan çıkaracaksın..

Sonra biz kapıdan çıkarken bana:

— Çine dönerseniz beni hatırlayın, dedi. 1917 de memleketinizde bulunmuştum.. Hey gidi koca Çin!

Sonra bize arkasını dönerek yine aynı tenbel adımlarla öteki pencereye gitti.

Yunan vapurunun yanına vardığımız zaman bizi getiren nefer, tayfaları çağırmak için birkaç kere haykırdı. Kimse görünmedi. Geminin asma merdivenlerinden güverteye tırmandık. Orada tekrar seslendik.

Deliklerin birinden bir gemici başını çıkardı. Bu adam fransızca bilmiyordu. Rumca bir şeyler mırıldandı ve bir takım işaretlerle, başkasını çağıracağını beklememizi anlattı.

Pek az fransızca bilen ve ikinci kaptan olduğunu söyliyen zayıf, esmer, ince kara bıyıklı bir genç geldi. Kaptanın dışarı çıktığını haber vererek ne istediğimizi sordu. Alberto:

— Kaptanınız bana geçenlerde birkaç adama ihtiyacı olduğunu söylemişti. Bu arada kimseyi angaje etmedinizse....

Muhatabımız evvelâ anlamamış gibi durdu, düşündü. Sonra intikal etti ve yarım fransızcası ile cevap verdi:

— Evet.. Evet.. İstiyorduk. Fakat şimdi niçin?.. Gemi burada madem... Ne zaman gidecek kaptan bilmez. Bir hafta evvel boşalttık. Üç gün evvel yükledik. Dün yine boşalttık... Gemi gitmez.. Ne olacak, kaptan bilmez.

Ve lisandaki acemiliğinden dolayı özür diler gibi, dişlerini göstererek gülümsedi.

(Devamı var)

Amerikadan getirtilecek otobüsler

Amerikadan getirtilmesine karar verilen otobüslerin şehrimize gönderilmesi hususunda alâkadar şirketle mukavele imzalanmıştır. Gelecek otobüslerin sayısı 20 dir. Kısa bir zaman sonra teslim edilecektir.

—o—

Demir ihtikârı yapan ankazcı mahkûm oldu

Taha adında bir ankazcı Eminönü kaymakamlığına kilosu 23 kuruştan satılması lâzımgelen çubuk demirlerini 40 kuruştan satmış, ikinci ceza mahkemesince tevkif olunmuştu.

Yapılan muhakemesi dün bitmiş ve suçu ihtikâr mahiyetinde görülerek 25 lira para cezasına ve bir hafta müddetle mağazasının kapatılması cezasına mahkûm edilmiştir.

—o—

19 Mayıs Bayramı

Kadıköy Halkevinden:

19 MAYIS 941 SPOR VE GENÇLİK BAYRAMI PROGRAMI

1 — Saat 14.30 da Halkevinde Spor kurumları toplantısı,
2 — Eski ve emektar sporcuları ziyaret,
3 — Spor binasında Boks, Güreş ve Eskrim müsabakaları saat 17 de.
4 — Saat 21 de Spor hakkında bir konferans.
5 — Konferansı müteakip konser.

—o—

Çamlıca Tepesi kimin?

Belediye Çamlıca tepesinde bir gazino ve otel inşa etmek düşündüğünde olduğunu evvelce yazmıştık. Bu arazinin alınması hususunda Evkafla belediye arasında ihtilâf çıkmıştır. Evkaf Çamlıca tepesinin kendisine ait olduğunu iddia etmektedir. Vaziyet tetkik edilmek

VATAN KADINLARDAN DA HİZMET BEKLİYOR

Haftalık Radyo Programı

PAZAR: 18.5.1941

8.03: Program ve memleket saat ayarı, 8.33 Müzik: Marşlar (Pl.), 8.45 Ajans haberleri, 9.00 Müzik: Hafif program (Pl.), 9.30/9.45 Evin saati, 12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Müzik: Düğün türküleri (kadın sesleri), 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Müzik: Saz eserleri ve hafif şarkılar, 13.30 Konuşma (Dereden Tepeden), 13.45/14.30 Müzik: Radyo salon orkestrası (Viyolonist Necip Aşın idaresinde), 18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Müzik: Radyo caz orkestrası (İbrahim Özgür ve ateş Böcekleri), 18.30 Ziraat takvimi ve Toprak mahsulleri borsası, 18.40 Müzik: Radyo caz orkestrası programının devamı, 19.00 Müzik: Seçilmiş şarkılar, 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 19.45 Müzik: Şopenden parçalar (Pl.), 20.00 Konuşma (Yurt saati), 20.15 Müzik: Fasıl sazı, 21.00 Konuşma: Memleket postası, 21.10 Müzik: Meşhur operalar (Pl.) 22.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 22.45 Ajans spor servisi, 23.00 Müzik: Cazband (Pl.), 23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

PAZARTESİ: 19.5.1941

7.30 Program ve memleket saat ayarı, 7.33 Müzik: Hafif program (Pl.) 7.45 Ajans haberleri, 8.00 Müzik: Hafif uvertürler ve Martha Eğert'den parçalar (Pl.), 8.30/8.45 Evin saati. 8.45 Müzik: Karışık program (Pl.), 9.30 19 Mayıs stadyomundan naklen neşriyat: Gençlik ve spor bayramı gösterileri, 12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Müzik: Karışık şarkı ve türküler, 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Müzik: Riyaseticumhur bandosu (Şef: İhsan Künçer), Matbuat umum müdürlüğü marş müsabakasında kazananlar marşlar, 13.15 Müzik: Karışık oyun havaları, 13.30/14.00 Müzik: Riyaseticumhur bandosu Marşlar programının devamı, 18.00 program ve memleket saat ayarı, 18.03 Müzik: Fasıl sazı, 18.30 Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri borsası, 18.40 Müzik: Seçilmiş şarkılar, 19.00 Konuşma (Mehmedin Saati), 19.15: Müzik: Ses ve tel birliği korosu (Şef: Ahmet Adnan), Gençlik ve yürüyüş şarkıları, 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 19.45 Müzik: Ses ve tel birliği korosunun gençlik ve yürüyüş şarkıları programının devamı, 20.00 Müzik: Radyo caz orkestrası, (İbrahim Özgür ve Ateş böcekleri) 20.15 Radyo gazetesi. 20.45 Müzik: Mızraplı sazlar takımı, 21.00 Konuşma: Memleket postası, 21.10 Müzik: Bir halk türküsü öğreniyoruz. BİCO: 21.25 Konuşma (Hoşbeş), 21.45 Müzik, 22.30 Memleket saat ayarı Ajans haberleri, 22.45 Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

SALI: 20.5.1941

7.30 Program ve memleket saat ayarı, 7.33 Müzik: Hafif program (Pl.) 7.45 Ajans haberleri, 8.00 Müzik: Klâsik parçalar (Pl.), 8.30/8.45 Evin saati. 12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Müzik: Türkçe plâklar, 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Müzik: Mandolin ve gitar soloları (Pl.) 13.15 Müzik: Türkçe plâklar, 13.30/14.00 Müzik: Karışık program (Pl.), 18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Müzik: Fasıl sazı, 18.30 Ziraat takvimi ve Toprak mahsulleri borsası, 18.40 Müzik: Arjantin Tangoları (Pl.), 19.00 Konuşma (Yuva saati), 19.15 Müzik: Radyo salon orkestrası, (Viyolonist Necip Aşkın), 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 19.45 Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Müzik: 21.00 Konuşma: Memleket postası, 21.10: Müzik, 21.30 Konuşma, 21.45 Müzik Klâsik program, 22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, 22.45 Müzik: 23.25/23.30 Yarınki program.

ÇARŞAMBA: 21.5.1941

7.30 Program ve memleket saat ayarı, 7.33 Müzik: Hafif program (Pl.) 7.45 Ajans haberleri, 8.00 Müzik: Opera fantezileri (Pl.), 8.30/8.45 Evin saati, 12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Müzik: Seçilmiş şarkılar, 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Müzik: Radyo salon orkestrası (Viyolonist Necip Aşkın), 13.15 Müzik: Seçilmiş şarkılar, 13.30/14.00 Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı, 18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Müzik: Beraber türküler, 18.15 Ziraat takvimi ve Toprak mahsulleri borsası, 18.25 Konuşma (Dış politika hadiseleri), 18.45 Çocuk saati, 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 19.45 Müzik: Kadınlar faslı, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Müzik: Sevilmiş parçalar, 21.00 Konuşma Memleket postası, 21.10 Müzik Bir halk türküsü öğreniyoruz — Haftanın türküsü Bico, 21.25 Müzik: Riyaseticumhur bandosu (Şef: İhsan Künçer), 22.10 Müzik: Şarkılı ve şarkısız oyun havaları, 22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, 22.45 Müzik: Cazband (Pl.), 23.25/23.30 Yarınki program.

PERŞEMBE: 22.5.1941

7.30 Program ve memleket saat ayarı, 7.53 Müzik: Hafif program (Pl.) 7.45 Ajans haberleri, 8.00 Müzik: Hafif programın devamı, 8.30/8.45 Evin saati, 12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Müzik: Hafif fasıl şarkıları, 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Müzik: Karışık program (Pl.), 13.15 Müzik: Hafif fasıl şarkıları programının devamı, 13.30/14.00 Müzik: Karışık programın devamı (Pl.), 18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Müzik: Fasıl sazı, 18.30 Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri borsası, 18.40 Müzik: Radyo caz orkestrası, 19.00 Konuşma (Derdleşme saati), 19.15 Müzik: Radyo caz orkestrası programının devamı, 19.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45 Müzik: Yurttan sesler, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Müzik: Piyano soloları, 21.00 Konuşma: Memleket postası, 21.100 Müzik: Seçilmiş şarkı ve türküler, 21.25 Konuşma (San'atkârlarımız konuşuyor), 21.40 Müzik: Radyo senfoni orkestrası, 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.45 Müzik Dans müziği (Pl.), 23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

CUMA: 23.5.1941

7.30 Program ve memleket saat ayarı, 7.33 Müzik: Hafif program (Pl.) 7.45 Ajans haberleri, 8.00 Müzik: Senfonik parçalar (Pl.), 8.30/8.45 Evin saati. 12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Müzik: Kadınlar faslı, 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Müzik: Karışık program (Pl.), 13.15 Müzik: Kadınlar faslı programının devamı, 13.30/14.00 Müzik: Karışık programın devamı, (Pl.), 18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Müzik: Fasıl sazı, 18.30 Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri borsası, 18.40 Müzik: Seçilmiş şarkılar, 19.00 Konuşma (İktısat saati), 19.15 Müzik: İspanyol film şarkıları (Pl.), 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 19.45 Müzik: Radyo Sving ve tango orkestrası, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45: Müzik: Peşrev ve saz semaileri, 21.00 Konuşma: Memleket postası, 21.10 Temsil, 22.00 Müzik: Radyo salon orkestrası, 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.45 Müzik: Radyo salon orkestrası, 23.15 Müzik Cazband 23.25/23.30 Yarınki program.

Millî küme maçları

İstanbulda: Altınordu İstanbulspora 2 — 1, Beşiktaş Alta ya 3 — 1 galip

Ankarada: Galatasaray Demirsporu 2 — 1, Fener Gençleri 2 — 1 mağlûp ettiler

Dün şehrimizde ve Ankarada millî küme deplâsman maçlarına devam edilmiştir. Şeref stadında İzmirin Altınordu ve Altay takımları İstanbulspor ve Beşiktaşla karşılaşmışlar, birinci müsabaka Altınordunun 2 - 1, ikinci müsabaka da Beşiktaşın 3 - 1 galibiyetile neticelenmiştir.

Ankarada 19 Mayıs stadında da Galatasaray Demirsporu 2 - 1, Fenerbahçe Gençlerbirliğini 2 - 1 mağlûp etmişlerdir. Maçların tafsilâtı şöyledir:

ALTINORDU - İSTANBULSPOR

Günün birinci müsabakası hakem Şazi Tezcan idaresinde Altınordu - İstanbulspor arasında oynandı.

Altınordulular merkezden bir hücumla oyuna başladı. İstanbulspor muavin hattında kesilen bu akından sonra siyah - sarılılar Altınordu nısıf sahasına yerleşmekte güçlük çekmediler. Altınordulular mütereddit bir oyun oynuyorlar. Bilhassa cenah muavinleri çok aksıyor. Fakat İstanbulsporlular hâkimiyetlerine rağmen netice alamıyorlar. Bu ağır ve zevksiz oyun 16 ncı dakikaya kadar devam etti. Bundan sonra İzmirliler de sahaya alıştılar. Tereddütleri geçti ve onlar da oldukça muntazam akınlarla İstanbulspor kalesini ziyarete başladılar. Bilhassa soldan yaptıkları akınlar tehlikeli oluyor. Nihayet 26 ncı dakikada Saitten güzel bir ara pası alan Hamdi müdafi Seferi de atlatarak Altınordunun birinci golünü yaptı. Oyun bundan sonra bir müddet mütevazin ve süratli bir cereyan aldı, bu arada iki taraf da ele geçirdikleri birçok fırsatlardan istifade edemediler ve birinci devre bu şekilde netice değişmeden 1—0 Altınordunun galebesile bitti.

İKİNCİ DEVRE:

Bu devreye İstanbulsporlular İsmetten mahrum olarak on kişi ile başladılar. Altınordulular da bazı ufak tadilât yapmışlar. Oyun yine mütevazin oluyor. Üçüncü dakikada İzmir kalesinin önü karıştı. Bu arada topu yakalıyan Mükerrem üç metreden havalandırarak mühim bir gol fırsatını kaçırdı. İstanbulsporlular yine Altınordu nısıf sahasına yerleşmişler ve her an gol bekleniyor. Bu tazyık altında İzmir müdafaası fedakâr bir oyun oynıyarak gol olmasına mâni oluyor. 11 inci dakikada sağdan inkişaf eden bir Altınordu akınında sağaçığın uzun bir pasını Namık Hamdiye geçirdi. Hamdi de hiç tutmıyarak sağ zaviyeyi bulan sıkı bir vuruşla Altınordunun ikinci golünü de attı. Bu gol İzmirlileri tazyıktan kurtardı. Şimdi daha süratli ve düzgün oynuyorlar. Biraz sonra İstanbulsporlular yine İzmir nısıf sahasında, fakat netice alamıyorlar. İzmirlilerde yorgunluk alâmetleri görünüyor. Dakika 33. Mükerremden bir pas alan Tarık plâse bir vuruşla İstanbulsporun birinci golünü yaptı. Devrenin bundan sonraki kısmı İstanbulsporun beraberliği temin ve İzmirlilerin de mağlûbiyeti elden kaçırmamak gayretleri arasında geçti ve müsabaka 2—1 Altınordunun galibiyetile sona erdi.

BEŞİKTAŞ - ALTAY

Günün ikinci maçı Beşiktaş - Altay arasında oynandı. İzmir şampiyonunun, İstanbul şampiyonu karşısında ne netice alacağı merakla bekleniyordu.

Oyuna Beşiktaş başladı ve hemen Altay nısıf sahasına yerleştiler. Bu müsabaka birinci karşılaşmaya göre daha süratli. Altaylıların nisbeten kombine oyununa mukabil Beşiktaşlılar daha ziyade enerjiye dayanan bir oyun oynuyorlar. Dakika 7. Hakkıdan bir ileri pas alan İbrahim, önündeki İzmirli müdafii atlatarak Beşiktaşın birinci golünü yaptı. Oyunun cereyanı üzerinde Beşiktaşlılar daha hâkim. Bu maçın hakemi birinci maçın hakeminin güzel idaresine mukabil, zaman zaman verdiği garip karralarla halkın protestolarına maruz kalıyor. Altaylılar da bazan Beşiktaş kalesine iniyorlar ve oldukça tehlikeli oluyorlar. Bu arada solaçıkları yakaladığı iki güzel gollük fırsatı heba etti. Birçok Beşiktaş akınları da ofsaydlerle kesildi. Ve birinci devre bu şekilde Beşiktaşın 1—0 üstünlüğü ile neticelendi.

İKİNCİ DEVRE:

İkinci devreye Altayın soldan bir hücumile başlandı. Beşiktaş müdafaası tarafından iade edilen top bir müddet ortalarda dolaştı. Dakikalar ilerledikçe Beşiktaşlılar ağır basmağa ve rakiplerini tazyik çenberi içine almağa muvaffak oldular. Altay kalesi ilk tehlikeyi beşinci dakikada atlattı. Hakkının bomba gibi bir şütünu kaleci güzel bir yumrukla kornere atarak muhakkak bir gole mâni oldu. Çekilen korner avtla neticelendi. Biraz sonra yine Hakkı bütün müdafileri atlatarak kaleci ile karşı karşıya kaldığı halde topu avta attı.

Beşiktaşlılar onuncu dakikadan itibaren tamamen Altay nısıf sahasına yerleştiler. Bu arada müsabaka Beşiktaş mühacimleri ile Altay kalecisinin mücadelesi şeklinde geçti. Ve Altay kalecisi birçok muhakkak gollere mâni oldu. Nihayet 23 üncü dakikada geriden aldığı bir pasla Altay kalesine kadar inen Hakkı topu daha müsait bir vaziyette olan İbrahime geçirdi ve İbrahim kaleciyi de atlatarak Beşiktaşın ikinci sayısını yaptı. Biraz sonra da İlyas ustalıklı bir vuruşla Altayın yegâne golünü yaptı. Devre sonlarına doğru da Hakkı geriden aldığı bir pası kale önlerine kadar götürerek Şerefe verdi. Şerefin sıkı bir şütü Beşiktaşı 3—1 galip vaziyete geçirdi ve müsabaka bu şekilde netice değişmeden Beşiktaşın galebesile bitti.

ANKARADA:

Ankarada yapılan millî küme maçlarında Galatasaray Demirspora 2—1 galip gelmiştir.

Fenerbahçe ile Gençlerbirliği arasındaki maç da Fenerin 2—1 galibiyetile neticelenmiştir.

Bir orta zaman hikâyesi

Yazan: *Mark Twain* Çeviren: *Muzaffer Acar*

— Baştarafı dünkü sayımızda —

V

MÜTHİŞ BİR FACİA

Mahkeme kurulmuştu. Dava görülüyordu. Bütün derebeyler ve Brandenberg baronları Dükalık sarayının adalet salonunda toplanmış bulunuyorlardı.

Ne boş bir yer, ne de ayakta duracak küçücük bir köşe vardı. Konrad kızıllar giymiş nazırlık sandalyesinde oturuyordu. Her iki tarafında büyük hâkimler yer almışlardı. İhtiyar Dük kızının affa uğramadan şiddetle cezalandırılmak üzere derhal muhakeme altına alınmasını emretmiş ve sonra kalbi kırık bir halde yatağa düşmüştü. Artık günleri sayılı idi..

Zavallı Konrad sanki kendisi muhakeme edilecekmiş gibi üzülüyor ve zavallı kuzininin kendisi tarafından muhakeme edilmemesi için dua ediyordu. Fakat bütün bunlar beyhude idi.

Birçok kişilerden mürekkep olan heyeti hâkimenin en rakik, en hüzünlü kalbi Konradın kalbinde çarpıyordu..

En sevinçli kalp de hiç şüphesiz baron ...di. ... ihtiyar Klugens... ... derebeği ... Konrad'a ... tayın ... meden gelmiş, asilzadeler arasına karışmıştı.

Küçük hâkimler ilk evvelâ fikirlerini söylediler. Bazı ufak tefek teferruat ikmal edildi. Sonra şayanı hürmet adliye nazırı yerinden kalktı ve:

— Maznun, kalkınız!...

Dedi. Zavallı Prenses yerinden kalktı ve kalabalığa karşı açık yüzünü çevirdi. Reis devam etti:

"— Meşru ve mukaddes bir bağımız olmadan, yalnızca lûtfunuz neticesi bir erkek çocuğunuzun dünyaya gelmiş olduğu buraya toplanan bütün Dükalığın yüksek hâkimlerine bildirilmiştir. Çok eski kanunlarımız böyle bir suçu ölüm ile cezalandırır. Ölecek siniz.. Fakat ölümden kurtulmak için bir tek çareniz vardır.. Bu çarenin ne olduğunu büyük Dükümüz Konrad şimdi size söyliyecektir, dikkat ediniz, sözlerini dikkatle dinleyiniz...,

Konrad, hâkim bir tavırla yerinden kalktı, fakat bu şaşaalı elbisesinin altındaki kadın kalbi zavallı suçlu kadın için eziliyordu. Gözleri sulandı.. Fakat yapması lâzımdı. Hükmünü verecekti.. Konuşmak için ağzını açtı, tam o sırada adliye nazırı müdahale etti:

— Hayır, dedi. Oradan hüküm veremezsiniz.. Hayır Dük ailesinden biri hakkında hüküm verebilmek için mu... Grandük mevkiine yükselmiş olmanız icap eder. Buyurun, çıkın tahta.. Varis sizsiniz..

Zavallı Konrad'ın kalbi heyecanla çarptı. İhtiyar Klugenstayn Baronunun göğsündeki demir muhafız sarsıldı. Konrad henüz tacını giymiş değildi. Tahta çıkmak cesaretini gösterebilecek miydi?.. Bir an tereddüt etti. Gözleriyle etrafı aradı. Fakat çaresizdi.. Tahta çıkmaktan başka yapılacak bir iş yoktu. Mademki başvekildi tahta çıkıp Gran Dük namına hüküm verebilirdi. Ya bir de kadın olduğu meydana çıkarsa, o zaman mahvolacaktı.. Cezası ölümdü..

Fakat evvelâ vaziyeti kurtarmak lâzımdı. Fazla düşünmedi ve tahta çıktı:

"— Maznun, dedi, büyük efendimiz Brandenburg Dükü, Ulrih namına bana verilen vazifeyi ifa ediyorum. Sözlerime iyi kulak verin: Bütün milletimizin hürmet ettiği çok eski kanunlarımız size ölüm cezası veriyor. Ancak suçunuza ortak olan adamı cellâda teslim ederseniz ölümden kurtulur, affa uğrarsınız.. Bu kurtuluş imkânından istifade edin.. Çocuğunuzun babası kimdir, bunu söyleyin...,,

Bütün salonu derin bir sükût kaplamıştı. O kadar ki kalplerin çarpması bile duyuluyordu.

Prenses yavaş yavaş heyeti hâkimeye döndü. Gözleri kin ile parıldıyordu. Elinin şahadet parmağını Konrad'ın üzerine çevirdi:

— Çocuğumun babası sensin..

Diye bağırdı.

Artık kurtuluş ümit ve ihtimali kalmayan bir ölüm havası zavallı Konrad'ın kalbini sarstı.. Artık onu dünyada hangi kuvvet ölümden kurtarabilirdi. Bu ittihamdan kurtulmak için kadın olduğunu meydana koyması lâzımdı, halbuki taç giymeden tahta oturan bir kadının cezası da ölümdü.

Birbiri arkasına hem Konrad, hem de ihtiyar babası bayılarak yere serildiler..

Hikâyemizin neticesini ne burada, ne de başka bir yerde bulmak mümkün değildir.

Çünkü bu hikâyenin kahramanları tam mânasiyle bir çıkmaz içine konulmuştur. Siz isterseniz hikâyenin sonunu kendiniz halleder veyahut daha hikâyenin başından itibaren bazı tadilât yaparak başka bir neticeye varabilirsiniz..

Evvelâ bu düğümü ben de çözmeğe karar vermiştim, fakat sonra vazgeçtim.

— SON —

Yarın, bu sütunda Masal

Dr. Kemâl Ozsan
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu İstiklâl Caddesi No. 380
Bursa Pazarı Üstü Ohanyan Apartımanı Tel.: 41235

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 5167 lira olan muhtelif eb'atta ve miktarlarda alaturka abdeshane taşı (porselen), banyo alafranga abdeshane su hazinesi şamandırası, bide, yolcu vagonlarına mahsus porselen musluk taşı, alafranga abdeshane su hazinesi, porselen idrarlık ve musluk taşları için kurşun sifon gibi 8 kalem malzeme 30.5.941 Cuma günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 387 lira 53 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3766)

Maarif Vekilliğinden:

1 — 2259 sayılı kanunun tatbikine dair olan talimatnameye göre bir alfabe kitabı ile ilk okulların 4 ve 5 inci sınıfları için bir yurt bilgisi kitabı yazılması ayrı ayrı müsabakaya konulmuştur.

2 — Yurt bilgisi kitapları müsabakası müddeti 1 Haziran 941 tarihinde başlamak ve 31 İkincikânun 942 Cumartesi günü saat 13 de bitmek üzere sekiz aydır.

3 — Alfabe kitabı müsabakası müddeti 1 Haziran 1941 tarihinden başlamak ve 29 İkinciteşrin 1941 Cumartesi saat 13 de bitmek üzere altı aydır.

4 — Yurt bilgisi kitapları müsabakasına iştirâke karar verenler 31 Birinciteşrin 1941 Cuma günü akşamına ve alfabe kitabı müsabakasına iştirâke karar verenler de 30 Ağustos 1941 Cumartesi günü saat 13 e kadar bir dilekçe ile Maarif Vekilliğine müracaat ederek bu müsabakalara girecekler defterinde isimlerini yazdırarak bir numara alacaklardır.

5 — Müsabakada birinciliği kazanacak kitaplar üç yıl müddetle okullarda okutulacak ve her ders yılı için yurt bilgisi kitaplarına biner ve alfabe için de beş yüzer lira telif hakkı verilecektir.

İkinci çıkacak kitapları yazanlara bir defaya mahsus olmak üzere birincinin müellifine verilenin bir yıllığı, üçüncü, dördüncü ve beşinci çıkacaklara da birer defaya mahsus olmak üzere kitap başına ikişer yüz lira mükâfat verilecektir.

6 Müsabakaya gireceklerin eserlerini üç nüsha olmak üzere makine ile ve kâğıtların yalnız birer tarafına yazılmış olarak Maarif Vekilliğine makbuz mukabilinde vermeleri veya göndermeleri lâzımdır. Kitaba konulacak resim, şekil, grafik vesairenin asıllarının yalnız bu nüshalardan birinde ve yerlerine konulmuş olarak bulunması kâfidir. Müsabakaya basılmış bir kitapla girenler de kitabın üç nüshasını verecek veya göndereceklerdir.

7 — Müsabakaya girenlerin eser müsveddeleriyle birlikte, eserleri kabul edildiği takdirde eserlerini ilân edilen telif hakkı mukabilinde ve her türlü tasarruf hakkından vazgeçerek maarif vekilliğine üç yıllık bir devre için terk ettiklerini ve kitabın o devre içindeki her basılışının son tashihlerinin kendileri veya kendi mesuliyetleri altında tayin edecekleri diğer bir zat tarafından yapılacağını gösterir noterlikten tasdikli bir taahhüd senedi vermeleri de lâzımdır.

8 — Kitaplarda bulunması lâzım gelen pedağojik ve teknik vasıfları gösteren şartnamelerle noterliğe tasdik ettirilecek taahhüt senedinin formüllü Maarif Vekilliği neşriyat müdürlüğünden alınabilir. Mektupla istiyenlerin 6 kuruşluk bir posta pulunu da birlikte göndermeleri lâzımdır. (2178—3034)

İnhisarlar umum müdürlüğünden:

CİNSİ	Mikdarı	Ek. Şekli	Saati
Uzun konçlu lâstik çizme	30 Çift	Pazarlık	14
İşçi elbisesi	120 takım	„	14.30
İşçi elbisesi şayak	16 Adet	„	15
İşçi postalı	136 Çift	„	15.30

1 — Yukarda cins ve mikdarı yazılı 4 kalem eşya pazarlık usuliyle satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 23.5.941 Cuma günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatlerde teklif edecekleri nümuneleri ve % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona

İst. Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Süleyman Kasih Paşa Vakfından her Pazartesi günü öğleden sonra Sultanahmette Firuzağa camiinde ayda kırk kuruş muhassasatlı vaizlik için 4/6/941 Çarşamba günü müsabaka imtihanı yapılacaktır. İsteklilerin mezkûr günden evvel istida, sıhhat raporu ve hüsnühal kâğıdı ile Çenberlitaşta Vakıflar Başmüdürlüğü Hayrat Kalemine müracaatları. (3869)

Yeni Neşriyat:

Üçüncü Sultan Mehmedin Sünnet Düğünü

Sayın Bay Hilmi Uran Osmanlı tarihinin bu en debdebeli sayfasını bu küçük eserde büyük bir kalem maharetiyle canlandırmaktadır.

Eğer bu tarihi düğünün vesikalarını taşıyan bütün eski kaynaklara müracaat edilerek vücuda getirilmiştir.

Bundan başka yirmi kadar da iyi kâğıt üzerine basılmış, yine o devrin şahıs ve mekân tiplerini gösteren güzel resimler de ilâve edilmiş bulunuyor. Tevzi yeri Vakıt Kütüphanesi sayısı 30 kuruş.

EMİN FİDAN
FENNİ SÜNNET, KÜÇÜK CERRAHİ

...nsıman, Aşılar ve Şiringalar
...: kabine 44395
İst. Beşiktaş, ...mvay cad. Erip Apartıman
Evi: Suadiye İstasyon yanı.

Birinci sınıf
mütehassıs doktor
NURİ BELLER
SİNİR ve RUH HASTALIKLARI
Ankara Caddesi No. 71
Muayene saatleri: 15 den itibaren

Kütahya Sulh Hâkimliğinden:

Kütahyanın İsmetpaşa M. den Zahir oğlu Recep Arat ve muhacir Boşnak ölü Sinan kızları berber Halil karısı Lûtfiye ve İsmail karısı Hanife ve İstanbul Fatih Fevzipaşa caddesi 40 No. dükkânda bakkal Üzeyir Aratın şayian ve müştereken mutasarrıf oldukları Kütahyanın Cumhuriyet mahallesinde 10 lira muhammen kıymetli kayden hane ve halen arsa ile 250 lira kıymetli malumelhudud kahvehanenin kabili taksim olmadığından satılarak şuyuun izalesine dair verilen karara binaen 13—6—941 cuma günü saat 14 de mahkeme kaleminde açık artırma ile satılacaktır. Artırma şartnamesi 20—5—941 tarihinden itibaren açıktır. Almak isteyenler yüzde on nisbetinde teminat vermeğe mecburdur. Muayyen günde usulen nidadan sonra en çok artıranın üzerinde bırakılır. Müşteri bir hafta zarfında parayı vermezse ihale bozularak on beş gün müddetle yeniden artırmaya çıkarılır. Bu ikinci artırmada en ziyade artıranın üzerine ihale olunur. İki ihale arasındaki fark ve faiz önce alandan tahsil edilir. İşbu gayrimenkulün ihalesine kadar birikmiş vergi ve belediye borçlarile dellâliyesi alana aittir. Müşteri şartnamede yazılı bütün şeraiti kabul ve itiraz hakkını iskat etmiş sayılır. Fazla malûmat almak isteyenler mahkeme kaleminde mevcut 941 - 6 dosyadaki şartnameyi okuyabilirler. (35851)

Askerlik işleri

Emekli ve yedek subaylarla askerî memurları şubeye davet

Beşiktaş askerlik şubesinden:

Beşiktaş askerlik şubesinde kayıtlı henüz yaş haddine uğramamış olan emekli ve yedek (eski tabirle birinci ve ikinci sınıf ihtiyat zabitan ile memurini askeriye) subaylarla askerî memurların senelik yoklamalarına 1 haziran 941 gününden itibaren başlanacak ve 20 haziran 941 akşamı nihayet bulacaktır. Bu yoklamaya İstanbulda bulunan levazım, veteriner, eczacı ve tabiblerin yoklamaları 1 haziran 941 gününden 7 haziran 941 gününe kadar devam edilecek. Diğer suay ve askeri memurların yoklamaları 8 haziran 941 gününden 20 haziran 941 gününe kadar devam edilecek. Yoklama günleri haftanın pazartesi çarşamba cuma günleri saat 8.30 dan 18 e kadar salı ve perşembe günleri öğleden sonra saat 14 ten 18 e kadar aşağıda yazılı vesikalarla birlikte bizzat müracaat edeceklerdir.

1 — Emekli subay ve memurlar.

a) Nüfus hüviyet cüzdanının tasdikli sureti.

b) Maaş resmi senedi (beraat)

c) Varsa askerlik vesikası

d) Herhangi bir fen şubesinde ihtisas yapmış ise diploması

e) Sıhhi subayların, diploma ve ihtisas vesikası

f) İki adet, 4,5x6 ebadında vesikalık fotoğraf.

2 — Yedek subay ve askeri memurlar.

a) Nüfus hüviyet cüzdanının tasdikli sureti.

b) Askerlik vesikası (terhis tezkeresi, yedek subay diploması)

c) Herhangi bir fen şubesinde ihtisas yapmış ise diploması

d) Sıhhi subayların diploma ve ihtisas vesikası

e) İki adet 4,5x6 ebadında vesikalık fotoğraf.

Halen İstanbuldan hariç mahallerde bulunan emekli ve yedek subaylarla askeri memurlar yukarda yazılı vesikaların birer suretlerini bulunduklarıı yerin askerlik şubesine müracaat ederek pul ilsak etmeksizin tasdik ettirip taahhütlü bir mektupla şubemize göndermeğe mecburdurlar. Mektuplarında bulundukları mahallin açık adresini yazmakla mükelleftirler. Senelik ihtiyat yoklamasına iştirak etmiyen veya taşrada olanlar yukarda yazılı vesika suretlerile bulundukları yerleri bildirmiyenler 1076 sayılı kanunun 10. maddesine tevfikan elli lira para cezası tatbik edileceği ilân olunur.

* * *

Bakırköy As. Ş. den:

1 — Şubemizde kayıtlı yerli ve yabancı 312-332 (dahil) doğumlu ihtiyat acemi eratından kalan sağlam ve sakatlar talim için celp ve sevkolunacaklardır.

2 — Toplanma günü 22 mayıs 941 perşembe günüdür.

3 — Bu gibi eratın mezkûr günde saat dokuzda nüfuz hüviyet cüzdanlarile birlikte şubede hazır bulunmaları ilân olunur.

* * *

Kadıköy Yerli Askerlik Şubesinden:

Yedinci kor. mıntakasından Kadıköy mıntakasına yer değiştiren (330 . 150) sicilli emekli topçu yüzbaşı Şükrü oğlu Mustafanın derhal Kadıköy şubesine müracaatı tebliğ olunur.

***

Beşiktaş Askerlik Şubesinden:

1 — 312 - 332 doğumlu dahil tekmil ihtiyat acemiler ile bu doğumlulardan muvazaflık hizmetlerini yaptıklarına dair ellerinde vesikai bulunmıyanlar nüfus cüzdanlariyle..

2 — 316 ve daha genç doğumlulardan muvazzaflık hizmetlerini tam olarak yaptıktan sonra tahsil görmüş olanlardan yedek subaylığa isteklilerin diploma ve nüfus cüzdanlariyle.

3 — 336 doğumlularla muameleye tâbi olup lise ve daha yüksek tahsilleri bitirmiş yüksek asker ehliyetnamesi olanlar ve askerî ehliyetnamesi olmıyanların nüfus cüzdanları ve okul vesikalariyle.

4 — 336 doğumlularla muameleye tâbi gayri islâm tabib ve veternerlerin de nüfus cüzdanları ve diplomaları ile birlikte.

5 — Yukarıda 4 maddede yazılı erler 22 Mayıs 1941 perşenbe günü sabahı şube merkezinde bulunacaklardır. Gelmiyenlerin hakkında askerî ceza kanunları hükümlerine göre muamele yapılacağı ilân olunur.

SÜMERBANK UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Yeni kırkım dolayısiyle mevsim için cari olmak üzere İktısat ve Ticaret Vekâletlerince müştereken tayin ve 10.4.941 tarihinde ilân edilen esas fiyatlara nazaran tesbit edilen mıntaka mübayaa fiyatlarımız 1 numarada gösterilmiştir. Bu fiyatlar normal yapak fiyatları olduğu cihetle normalin fevkinde keçe, çakıldak, pıtrak, koç ve saireyi ihtiva eden malların mübayaasında tatbik olunacak tenzilât nisbetleri de II numarada tayin olunmuşlardır.

Bu esaslar dahilinde mübayaaya başlamış olduğumuzu, mevsim inkişafına göre ekiplerimizin kırkım mıntakalarına gönderileceğini ve hâlen ekiplerimizin Mersin ve Diyarbakır mıntakalarında faaliyete geçmiş olduklarını alâkadarların nazarı dikkatine vazeder, daha fazla malûmat almak istiyenlerin İstanbulda Katırcıoğlu hanında Sümerbank Birleşik Yün İpliği ve Dokuma ve Sungipek Fabrikaları müessesesi merkezine müracaatları lüzumu bildirilir.

YAPAĞ CİNSLERİ
No. I

	Vahit	Merinos (kirli)	Yarımkan (kirli)	Merinos (kuzu)	Trakya malları	Tip Trakya	İzmir	Aydınlı	Anadolu (ince)	Anadolu (kaba)	Şark (ince)	Şark (kaba)	Erzurum kızıl % 10 beyazlı	Van ve Erzurum beyaz	Karayaka ve koç	Deri malı
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
İstanbulda teslim fiyatları	Kilo	—	—	—	81	75	73	73	72	68	73	68	75	73	60	—
Mübayaa mahallerinde teslim fiyatları																
1) Edirne, Uzunköprü, Lüleburgaz, Kırklareli, Çorlu Babaeski Tekirdağ ve civarı																
2) Bursa, Bandırma, Balıkesir, Karacabey, Kemalpaşa, Yenişehir, Manyas, Gönen Biga, Bergama		170	150	130	—	71										
3) Manisa, İzmir, Aydın ve civarı							69									
4) Mersin, Seyhan ve civarı								67								
5) Afyon, Eskişehir, Kütahya, Bolvadin, Akşehir, Isparta, Burdur ve civarı									67	63						
6) Konya, Karaman, Kadınhan, Ereğli ve civarı									67	63						
7) Kayseri, Aksaray, ve civarı										62						
8) Urfa, Mardin, Diyarbakır ve civarı											67	62				
9) Kars, Bingöl, Erzurum, Karaköse ve civarı													67	Erz. 65		
10) Van														Van 58		
11) Karadeniz sahili vilâyetleri.															56	

Ait olduğu cinsin % 5 noksaniyle.

No. II

Mübayaa edilecek olan mallarda parça, deri, keçe, koç, pıtrak, güveli, mallar ile çakıldak ve yabancı madde toleransları ve rutubet miktarı aşağıda tasrih edilmiştir:

1) Parça: % 8 nisbetine kadar esas mal ile birlikte kabul olunur. Bu nisbetten fazla esas mal fiyatının % 25 noksaniyle alınır.
2) Deri: Esas mal ile birlikte gelen deriler bu mal fiyatının % 5 noksaniyle alınır.
3) Keçe: % 3 e kadar esas mal ile birlikte kabul edilir ve fazlası için kiloda 8 kuruş tenzilât yapılır.
4) Koç: % 3 e kadar esas mal ile birlikte alınır.
5) Pıtraklı % 3 e kadar sıvama pıtraklı mal kabul edilir. Bu nisbetten fazla sıvama pıtraklılar için kiloda 10 kuruş noksaniyle tediye edilir.
6) Güveli mal: Alınmaz.
7) Çakıldak: % 3 e kadar mal ile birlikte kabul olunur. Bu nisbetten fazlası tenzil edilir.
8) Diğer yabancı maddeler: âzami % 1 e kadar kabul edilir. Fazlası tenzil olunur.
9) Rutubet: Normal olacaktır.
10) Çuvallı mübayaada dara % 2.5 nisbetini aşmıyacaktır.

(3731)

Satış İlânı
Üsküdar İcra Memurluğundan:

939/1615

Manyonun hazineye olan borcundan dolayı haciz edilmiş olan Üsküdarda Kefçedede Çıkmaz Tenbeller sokağında eski 13 yeni 13 kapı sayılı sağ tarafı Mehmetbey hane ve bahçesi ve bazan hazinei hassanın arsası ve bazan Arif Beyin hane ve bahçesi ve Bergüzar ve Hatice Hanımın hane ve bahçeleri ve Tahsin Efendinin hane ve bahçesi ve sol taraf. Müftü Osman Efendi hane ve bahçesi ve sairenin müstakil arsaları arkası Yusuf Beyin hane arsası, cephesi Bekçi Timur Ağa veresesinin hanesi ve Ayşe Hanımın hanesi ve Nazire Hanımın ve Şerife Hanımın ve Hasan Efendinin ve Ayşe Hanımın ve Dülger Salim Ağanın haneleriyle mahdut meşruhata vakfından (2580) metre murabbaı mikdarında ve tamamı (5300) lira kıymeti muhammeneli Bostancı Gediğinden münkalip bostandaki 120 sehim itibariyle 10,5 sehminin umumi hükümler dairesinde açık arttırma ile satılmasına karar verilmiştir.

BOSTANIN EVSAFI:

Bostanda müteaddit meyva fidanları ve bir de bostan kuyusu vardır. Bostan kısmen mezrudur. İçinde bir bostan kulübesi vardır.

1 — İşbu gayri menkulün arttırma şartnamesi 28.5.1941 tarihinden itibaren 939/1615 No. ile Üsküdar İcra dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. İlânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak istiyenler, işbu şartnameye ve 39/1615 dosya numarasiyle memuriyetimize müracaat etmelidir.

2 — Artırmaya iştirâk için yukarda yazılı kıymetin yüzde 7,5 nisbetinde pey veya milli bir bankanın teminat mektubu tevdi edilecektir. (Madde 124)

3 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin gayri menkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren 15 gün içinde evrakı müsbiteleriyle birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar.

4 — Gösterilen günde artırmaya iştirâk edenler artırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malûmat almış ve bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunurlar.

5 — Gayri menkul 13.6.1941 tarihinde Cuma günü saat 14 den 16 ya kadar Üsküdar icra memurluğunda üç defa bağırıldıktan sonra en çok artırana ihale edilir. Ancak artırma bedeli muhammen kıymetin yüzde 75 ini bulmaz veya satış istiyenin alacağına rüçhanı olan diğer alacaklılar bulunup ta bedel bunların bu gayri menkul ile temin edilmiş alacaklarının mecmuundan fazlaya çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak üzere artırma 10 gün daha temdit edilerek 23 Haziran 1941 tarihinde Pazartesi günü saat 14 den 16 ya kadar Üsküdar icra memurluğu odasında artırma bedeli satış istiyenin alacağına rüçhanı olan diğer alacaklıların bu gayri menkul ile temin edilmiş alacakları mecmuundan fazlaya çıkmak şartiyle en çok artırana ihale edilir. Böyle bir bedel elde edilmezse ihale yapılmaz. Ve satış talebi düşer.

6 — Gayri menkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı fesholunarak kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse arzetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona, razı olmaz veya bulunmazsa hemen 7 gün müddetle artırmaya çıkarılıp en çok artırana ihale edilir. İki ihale arasındaki fark ve geçen günler için yüzde 5 ten hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcıdan tahsil olunur. (Madde 133)

7 — Alıcı artırma bedeli haricinde olarak yalnız tapu ferağ harcını yirmi senelik vakıf taviz bedelini ve ihale karar pullarını vermiye mecburdur.

Müterakim vergiler, tenvirat ve tanzifat ve dellâliye resminden mütevellit belediye rüsumu ve müterakim vakıf icaresi alıcıya ait olmayıp artırma bedelinden tenzil olunur. İşbu gayri menkul yukarda gösterilen tarihte Üsküdar İcra memurluğu odasında işbu ilân ve gösterilen artırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur. (35862)

KAYIPLAR

Hamil bulunduğum 6.11.1937 tarih ve 576 sayılı Eminönü emniyet merkezinden almış olduğum Ecnebiye mahsusu ikamet tezkeremi 12.5.41 tarihinde kazara zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan keyfiyetin ilânını dilerim.
17.5.941
Adres: Tophane Necati bey caddesinde 316 no.lu kahve odasında mukim Arnavut tebasından Aziz oğlu Mehdi. 30808

* * *

Rize pazar kazası Çingit köyünden 316 doğumlu Ahmet oğlu İsmail pazar askerlik şubesinden aldığım askerlik tezkeremi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin kıymeti olmadığını bildirim.. **Ahmet oğlu İsmail 35851**

* * *

Fatih etfaiyesinden almış olduğum askeri vesikamla nufus cüzdanımı gayip ettim. Yenisini çıkaracağımdan esüisinin hükmü olmadığı beyan olunur.
Mehmet Kasım Ömeroğlu
İstanbul Keresteciler No. 77 (35851)

* * *

Kasımpaşa iskelesinde mukayyet olan 3547 No. lu araba plâkamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur, ilân olunur. **Hüseyin oğlu Celâl Aksel** (35853)

* * *

Eskişehir nüfus memurluğundan aldığım nüfus kâğıdımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
İstanbul Vefa caddesi No. 10
Osman Şener (35859)

* * *

2312 numaralı bisiklet plâka numaramı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Muzaffer Emre (35858)

Osmanlı Bankası
İLÂN

Gençlik ve Spor Bayramı dolayısile, Osmanlı Bankasının Galata Merkezile Yenicami ve Beyoğlu şubeleri 19 Mayıs 1941 Pazartesi günü kapalı bulunacaktır.

Sahibi: *ASIM US*
Umum neşriyatı idare eden: *Refik Ahmet Sevengil*
Basıldığı yer: *VAKIT Matbaası*